

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

โดย
นายสุเมธ เพียวโสภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
ภาควิชาหลักสูตรและวิธีสอน
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2567
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE DEVELOPMENT OF THAI LITERATURE ACHIEVEMENT
OF MATTHAYOMSUKSA 4 STUDENTS
BY USING MACRO MODEL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for Master of Education TEACHING THAI LANGUAGE
Department of Curriculum and Instruction
Academic Year 2024
Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
โดย	นายสุเมธ เขียวโสภา
สาขาวิชา	การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะศึกษาศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร. คณิต เขียววิชัย)

พิจารณาเห็นชอบโดย

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร. อธิมาส มากจู้ย)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

.....ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สง่า วงศ์ไชย)

650620027 : การสอนภาษาไทย แผน ก แบบ ก 2

คำสำคัญ : MACRO model, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

นาย สุเมธ เขียวโสภา: การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รองศาสตราจารย์ ดร. ชลธิชา หอมฟุ้ง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 36 คน โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และสถิติทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test dependent)

ผลการวิจัยพบว่า

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

650620027 : Major TEACHING THAI LANGUAGE

Keyword : MACRO model, THAI LITERATURE ACHIEVEMENT

MR. Sumet KHIAOSOPA : THE DEVELOPMENT OF THAI LITERATURE ACHIEVEMENT OF MATTHAYOMSUKSA 4 STUDENTS BY USING MACRO MODEL Thesis advisor : Associate Professor Cholticha Homfung, Ph.D.

The purposes of this research were 1) to compare the Thai literature achievement of Mathayomsuksa 4 students before and after using the MACRO model 2) to study the satisfaction of Mathayomsuksa 4 students by using the MACRO model. The sample of this research selected by cluster random sampling were 36 Mathayomsuksa 4/2 students at Ratchaburi Municipality Demonstration School in the first semester of the academic year 2024. The tools were 1) lesson plans 2) Thai literature achievement test and 3) the satisfaction questionnaire. The data were analyzed by mean, standard deviation and the dependent sample t-test.

The results of the research were as follow:

- 1) The achievement of Thai literature of Mathayomsuksa 4 students after using the MACRO model is higher than before at the significant level of .05.
- 2) Mathayomsuksa 4 students are satisfied by using the MACRO model at the highest level.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความเมตตา ความหวังดี ความกรุณา และความเอาใจใส่จากรองศาสตราจารย์ ดร.ชลธิชา หอมพุ่ม อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก และรองศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ ตลอดจนกระตุ้น ให้ผู้วิจัยมีแรงบันดาลใจในการทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ ทำให้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจเป็นอย่างยิ่ง

ขอบพระคุณอาจารย์ ดร.อธิกมาส มากจ้อย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สง่า วงศ์ไชย ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อแก้ไข และให้คำปรึกษา อันเป็นประโยชน์จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพัทธ์ ใจเอือกเย็น และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ฐานปริชาเศรษฐ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจและให้คำแนะนำในการแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยจนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณผู้อำนวยการอัสวิน คงเพชรศักดิ์ คณะครู และนักเรียน โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ที่ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการทดลองเป็นอย่างดี และขอบพระคุณผู้เขียนตำรา หนังสือ บทความ และวิทยานิพนธ์ทุกเล่มที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูล ส่งผลให้การทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอบพระคุณคุณครูและคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัย และขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยด้วยดีเสมอมา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คุณครูณภัสนา ศรีเสนพิลา และ คุณครูสาวิณี รอดบัณฑิต

ที่สำคัญ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ ผู้เป็นกำลังใจอันสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยมีความวิริยะ อุตสาหะ และความเพียรพยายาม จนทำให้ผู้วิจัยทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ได้สำเร็จลุล่วง

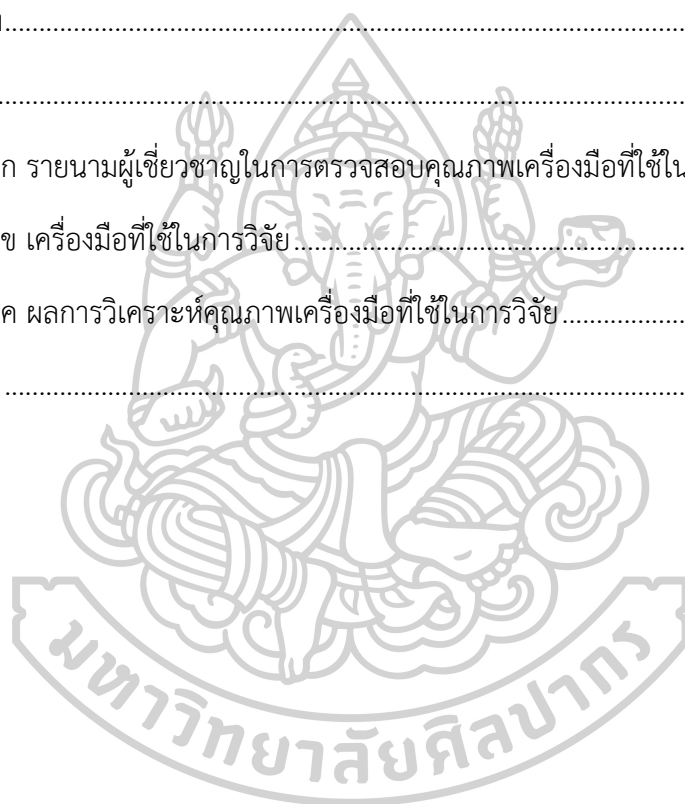
สุเมธ เขียวโสกา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	5
คำถามของการวิจัย.....	8
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
ประโยชน์ที่ได้รับ.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
1. หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	12
1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	12
1.2 หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต เทศบาลเมืองราชบุรี.....	14
2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี.....	17
2.1 ความหมายของวรรณคดี.....	17

2.2 ความสำคัญของวรรณคดี.....	18
2.3 คุณค่าของวรรณคดี.....	19
2.4 องค์ประกอบของวรรณคดี.....	19
2.5 ประเภทของวรรณคดี.....	20
2.6 การสอนวรรณคดี.....	21
2.7 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี.....	25
3. แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	25
3.1 ที่มาและแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model	25
3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	26
3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	26
3.4 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	27
3.5 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	27
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	28
4.1 งานวิจัยในประเทศ.....	28
4.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	30
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
วิธีและขั้นตอนการวิจัย	31
1. ขั้นเตรียมการ	32
2. ขั้นสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	32
3. ขั้นทดลอง	51
4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่	
4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	53

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ MACRO model.....	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	64
รายการอ้างอิง.....	66
ภาคผนวก	70
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	71
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	73
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	96
ประวัติผู้เขียน	109

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563-2565.....	3
ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	13
ตารางที่ 3 โครงสร้างแสดงหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย 1 (ท31101) ภาคเรียนที่ 1 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	16
ตารางที่ 4 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	33
ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model.....	35
ตารางที่ 6 โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (Revised).....	48
ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	53
ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model.....	54
ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ.....	97
ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสมของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ.....	101
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)	103

ตารางที่ 12 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4.....	105
ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม ของแบบสอบถามความพึงพอใจ.....	107

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	7
-------------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีไทยนับว่าเป็นมรดกทางภาษาที่แสดงถึงภูมิปัญญาของผู้แต่งที่ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการสะท้อนความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อ่านได้เห็นและเข้าใจสภาพวิถีชีวิตของสังคมไทยตามทัศนะและประสบการณ์ของผู้แต่งที่อยู่ในสังคมนั้น ๆ ทั้งแสดงให้เห็นถึงความคิด พฤติกรรม และค่านิยมที่ผู้แต่งถ่ายทอดผ่านตัวละครไปสู่ผู้อ่าน ตั้งแต่อดีตกระทั่งปัจจุบันวรรณคดีก็ยังมีส่วนสำคัญในการขัดเกลาจิตใจของมนุษย์และสร้างสุนทรียะให้เกิดแก่ผู้อ่าน ดังที่รีนฤทัย สัจจพันธุ์ (2543: 3) ได้กล่าวถึงวรรณคดีสรุปได้ว่า วรรณคดีให้ความรู้และข้อคิดอันเป็นประโยชน์ ให้หยั่งถึงแก่นแท้ของชีวิต เข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ และยังเป็นกระจกเงาบานใหญ่สะท้อนภาพสังคมแต่ละสมัย ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวคิดของอิงอร สุพันธุ์วนิช และคณะ (2555: 26) สรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดเหตุการณ์ ความรู้ แนวคิดต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในอดีตมาสู่เยาวชนรุ่นหลัง เพื่อให้เกิดศึกษาและตระหนักถึงคุณค่าของวรรณคดีที่ไม่ได้มีเพียงความงามทางด้านภาษาเท่านั้น แต่ยังสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้อย่างแท้จริง

การศึกษาวรรณคดีจึงนับว่ามีความสำคัญในการจรรโลงใจให้มนุษย์รู้จักใช้สติปัญญา ความคิด และเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกนึกคิดของเพื่อนมนุษย์ ดังที่วินิตา ดิถียนต์ (2557: 9) ได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า แรงขับเคลื่อนให้ตัวละครดำเนินไปตั้งแต่ต้นจนจบเรื่อง ล้วนมีที่มาจาก “อารมณ์” ทั้งสิ้น บทพรรณนาที่จับใจคนอ่านมากที่สุดก็มักไม่พ้นบทที่บรรยายอารมณ์รัก โศก หรือเคียดแค้น วรรณคดีจึงเป็นเหมือนการส่องกระจกเพื่อย้อนมาดูตน สำนึกความดี ความชั่ว ความผิดพลาดของตน เพื่อจะได้ดำเนินชีวิตอย่างระมัดระวัง

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วรรณคดีเป็นสิ่งที่มิใช่ประโยชน์แก่ผู้ศึกษาเป็นอย่างมากถือเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนและนอกจากจะทำให้ผู้ศึกษาเกิดความรู้ ความเข้าใจ และสุนทรียะในการอ่านแล้วนั้น วรรณคดียังทำให้ผู้อ่านเกิดความซาบซึ้งในศิลปะทางภาษาและภาคภูมิใจในมรดกของไทย นอกจากนี้ผู้ศึกษาไม่ควรศึกษาเพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินเพียงเท่านั้น แต่ควรศึกษาคุณค่าในด้านอื่น ๆ ด้วยเพื่อให้เข้าถึงแก่นของวรรณคดีอย่างแท้จริง

จากความสำคัญของวรรณคดีส่งผลให้การเรียนการสอนในวิชาวรรณคดีไทยมีบทบาทสำคัญที่จะต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 53) ได้กำหนดให้วรรณคดีและวรรณกรรมบรรจุอยู่ในสาระที่ 5

แม้ว่าหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) จะให้ความสำคัญและส่งเสริมการเรียนรู้วรรณคดี แต่การเรียนการสอนวรรณคดีก็ยังพบปัญหาหลายประการ ดังที่รื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2560: 15) กล่าวว่า วรรณคดีเป็นวิชาที่ผู้เรียนมองไม่เห็นประโยชน์ชัดเจนเหมือนกับวิชาอื่น ๆ ผู้เรียนมักมองว่าเป็นเรื่องกษัตริย์ในจินตนิยาย มีคำศัพท์ยากที่อ่านไม่รู้เรื่อง เนื่องจากมักจะเป็นกาพย์กลอนชนิดต่าง ๆ และมักจะพบปัญหาหรืออุปสรรคในการอ่านคือ ดิตขัดที่คำศัพท์ยาก ๆ จึงไม่เข้าใจเนื้อความ และอีกปัญหาหนึ่งที่สำคัญคือ การที่ผู้เรียนไม่เห็นคุณค่า ทำให้การจัดการเรียนรู้มีคะแนนต่ำผิดไปจากวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและเจตนารมณ์ของผู้สอน เพราะผู้สอนมุ่งเน้นการสอนแบบจดจำคำศัพท์และเนื้อเรื่องมากกว่าการพัฒนาความคิด

ดังนั้นผู้สอนวรรณคดีควรกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้เห็นถึงประโยชน์ คุณค่า และการนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้จริง อีกทั้งไม่ควรเน้นให้ผู้เรียนเรียนรู้แบบท่องจำ โดยเฉพาะคำศัพท์ยากหรือภาษาที่เข้าใจยาก อาจส่งผลให้ผู้เรียนไม่สนใจในการเรียน ดังที่พรทิพย์ แซ่ซ่ง (2555: 311) ได้กล่าวถึงปัญหาในการศึกษาวรรณคดีไว้ว่า ปัญหาหนึ่งนั้นมาจากทัศนคติของผู้เรียนที่เป็นเชิงลบที่เกิดจากความยากของภาษาเพราะยุคสมัยที่มีความแตกต่างกันจึงส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียน นอกจากนี้ชลธิชา หอมพุ่ม (2557: 6) ได้กล่าวถึงปัญหาในการสอนวรรณคดีไทยไว้ได้อย่างน่าสนใจว่า ปัญหาการสอนวรรณคดีไทยเกิดจากหลายปัจจัยทั้งจากหลักสูตร เนื้อหาวรรณคดี สื่อ ผู้เรียนและผู้สอน อย่างไรก็ตามปัญหาที่เป็นประเด็นสำคัญ คือ ด้านวิธีสอนของผู้สอนที่ไม่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนง่วงนอน ไม่สอนให้ผู้เรียนได้ฝึกการวิเคราะห์ ซึ่งสิ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาข้างต้นได้นั้นคือการหารูปแบบการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสาร งานทางวิชาการ จากนักวิชาการหลายท่านสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ปัญหาที่พบเกิดได้หลายปัจจัย ทั้งด้านเนื้อหา ด้านคำศัพท์ เพราะเป็นเรื่องเก่าและไกลตัวผู้เรียน ด้านผู้สอนที่อาจยังไม่เข้าใจแก่นอย่างถ่องแท้และขาดการเสริมแรงจูงใจให้ผู้เรียน และด้านผู้เรียนที่อาจยังมองไม่เห็นถึงประโยชน์จากการศึกษา ซึ่งส่งผลให้เกิดปัญหาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีและวรรณกรรมของนักเรียนตามมา เมื่อพิจารณาผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินี้ขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในสาระที่ 5 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี มีผลการทดสอบดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2563-2565

ปีการศึกษา	คะแนนเต็ม	ระดับโรงเรียน	ระดับจังหวัด	ระดับสังกัด	ระดับประเทศ
2563	100	61.76	54.36	48.50	52.15
2564	100	63.27	56.14	47.21	52.27
2565	100	62.67	60.56	53.12	57.91

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. ผลคะแนนทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ปีการศึกษา 2563-2565. เข้าถึงเมื่อ 3 พฤษภาคม 2566, เข้าถึงได้จาก <http://www.niets.or.th>.

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) ในสารที่ 5 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ปีการศึกษา 2563-2565 มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับจังหวัด ระดับสังกัด และระดับประเทศ แต่ยังคงมีคะแนนเฉลี่ยไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนดคือคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 70

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี (ปราณี จันทร์เก็น, นภัสชา ศรีเสนพิลา และเสาวณีย์ โพธิ์เต็ง, 2566) ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับการเรียนวรรณคดีในลักษณะเดียวกัน กล่าวคือ ผู้เรียนไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์ทำให้ไม่สามารถถอดคำประพันธ์ได้ เวลาสอนผู้สอนจึงต้องให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายของคำศัพท์ก่อนและต้องหาเทคนิคและกลวิธีในการสอนที่น่าสนใจ ยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เป็นเรื่องใกล้ตัวของผู้เรียน และตั้งคำถามที่ช่วยกระตุ้นองค์ความรู้ของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริงและส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนสูงขึ้น

จากสภาพปัญหาดังกล่าว สิ่งที่ผู้วิจัยมีความเห็นว่าจะสามารถช่วยแก้ปัญหาได้ทางหนึ่งนั่นคือวิธีสอน ซึ่งผู้สอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาและหาวิธีการสอนที่เข้ามาช่วยสร้างแรงจูงใจและกระตุ้นความสนใจในการเรียนของผู้เรียน ฉะนั้นผู้สอนควรปรับปรุงวิธีการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและลงมือปฏิบัติจริง

แนวทางการสอนวรรณคดีไทยให้มีประสิทธิภาพนั้น ต้องอาศัยปัจจัยหลายประการแต่สิ่งที่สำคัญคือการทำที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองและกล้าแสดงความคิดเห็น ดังที่คณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (2562: 4) ได้กล่าวถึงการจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้อย่างน่าสนใจว่า เป็นการมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในห้องเรียน มีการสร้างความสัมพันธ์ดีงามให้เกิดขึ้นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ฝึกผู้เรียนให้ได้เรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติจริงโดยมีผู้สอนคอยดูแลและผู้เรียนเป็นผู้สร้างสรรค์ผลงานให้บรรลุเป้าหมายการเรียนรู้ตามระดับช่วงวัย

จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยต่าง ๆ พบว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยได้อย่างเหมาะสมรูปแบบหนึ่งคือ การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้ MACRO model ซึ่งจะช่วยพัฒนาและกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มีความสนใจในการเรียนรู้มากขึ้นและกล้าแสดงออกทางความคิด ดังที่ดิเรกวรรณเศียร (2560: 2-3) กล่าวไว้ว่า การนำ MACRO model มาใช้ในการสอนเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกการตั้งคำถาม การคิด และกล้าที่จะตัดสินใจ ซึ่งช่วยฝึกให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้ รู้จักแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง ซึ่งการสอนโดยใช้ MACRO model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นสร้างแรงจูงใจ ขั้นการเรียนรู้โดยตรง ขั้นสรุปองค์ความรู้ ขั้นรายงานและนำเสนอ และขั้นการเผยแพร่ความรู้

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยต่าง ๆ พบว่ามีผู้นำ MACRO model มาใช้ในการสอนแล้วประสบผลสำเร็จ เช่น นกัศกร โพธาราม และมนตรี ทองมูล (2566: 2) พบว่า คะแนนหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 และปิยฉิชา สงวนนาม (2566: 141) พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อมูลที่ได้กล่าวไว้ จะเห็นได้ว่ามีผู้สนใจนำ MACRO model มาใช้ในการสอนที่ต่างกัน ซึ่งผลที่ได้พบว่าการนำ MACRO model มาใช้ในการสอนประสบผลสำเร็จ คือ คะแนนของผู้เรียนสูงขึ้นและผู้เรียนพึงพอใจในการใช้ MACRO model เนื่องจากมุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง อันเกิดจากผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้และนำเสนอสู่ภายนอก ทิศนา ขัมมณี (2560: 4) ได้กล่าวว่า ทักษะการคิดเป็นทักษะสำคัญ ซึ่งการจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันมีความจำเป็นอย่างมากที่ครูจะต้องปลูกฝังนักเรียนให้มีการคิดระดับสูง เพราะด้วยเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าจนทุกคนต้องใช้การคิดเพื่อตัดสินใจ ดังนั้นครูจึงควรฝึกให้นักเรียนได้คิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์มากขึ้น การเรียนการสอนจึงควรเน้นให้นักเรียนมีความสำคัญและมีบทบาทในการเรียนรู้มิใช่เป็นเพียงฝ่ายรับเท่านั้น

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะนำการจัดการเรียนรู้ MACRO model มาใช้ในการสอน เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ MACRO model เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ผู้เรียนสนใจใฝ่รู้และรู้จักการแก้ปัญหา สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ได้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและเพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สอนในการจัดการเรียนรู้อรรณคดีไทยให้บรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนด

กรอบแนวคิดการวิจัย

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ผู้วิจัยได้ศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ จนนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งหลักการ แนวคิด และทฤษฎีต่าง ๆ ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ผู้วิจัยศึกษาหลักการ แนวความคิด และทฤษฎี MACRO model จึงได้นำแนวความคิดของ ดิเรก วรรณเศียร (2560: 7-8) ซึ่งได้กล่าวเกี่ยวกับขั้นตอนของ MACRO model ว่ามี 5 ขั้นตอนที่มีรายละเอียดดังนี้

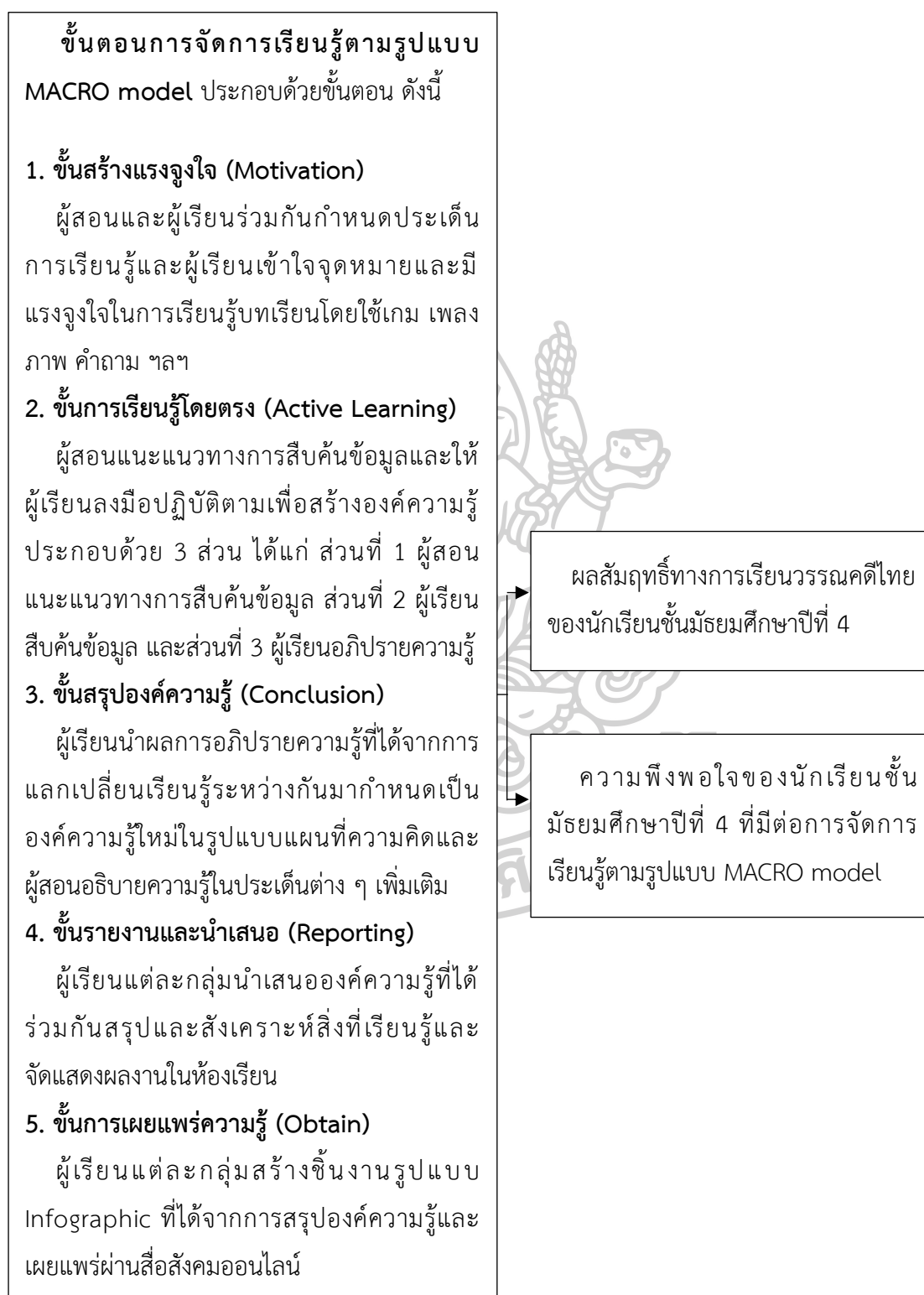
1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) คือ ผู้เรียนรับรู้จุดหมายและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้
2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) คือ ในการสอนครั้งแรก ผู้สอนให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่ 1) แนวทางการสืบค้น 2) ศาสตร์ สาขา แขนงความรู้ และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง 3) การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ ความคิด ความคิดเห็น การให้เหตุผลโต้แย้ง และสนับสนุน
3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) คือ ผู้เรียนนำผลการอภิปรายที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นความคิดใหม่
4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) คือ ขั้นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้
5. ขั้นเผยแพร่ความรู้ (Obtain) คือ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างหลากหลาย

MACRO model คือกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้และสามารถสร้างนวัตกรรมตามความถนัด โดยฝึกการคิดและร่วมมือในการทำงาน รวมถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ แยกแยะข้อมูลที่เหมาะสม สามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นี้ จะปรับเปลี่ยนบทบาทของผู้สอนจากการป้อนความรู้ ให้กลายเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อทำหน้าที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมได้ด้วยตนเอง โดยใช้การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้และการวัดผลที่หลากหลายสอดคล้องกับศักยภาพผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งผู้วิจัยได้นำขั้นตอน MACRO model มาใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้เรียนร่วมกันกำหนดประเด็นในการเรียนรู้
2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามเพื่อสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูล ส่วนที่ 2 ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล และส่วนที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายความรู้
3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบแผนที่ความคิด
4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้ร่วมกันสรุปและสังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้และจัดแสดงผลงานในห้องเรียน
5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงานรูปแบบ Infographic ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้และเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

จากการศึกษาแนวคิดและหลักการดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

คำถามของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่ อย่างไร
2. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model อยู่ในระดับใด อย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

สมมติฐานของการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 97 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรีที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

2.1 ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ

2.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

2.2.2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง

เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ วรรณคดีไทยที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จำนวน 1 เรื่อง คือ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

4. ระยะเวลาในการทดลอง

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดระยะเวลาในการทดลอง จำนวน 8 คาบ ไม่รวมทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model มีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดของดิเรก วรรณเศียร โดยมีขั้นตอน 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดประเด็นการเรียนรู้และผู้เรียนเข้าใจจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้บทเรียนโดยใช้เกม เพลง ภาพ คำถาม ฯลฯ 2) ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามเพื่อสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูล ส่วนที่ 2 ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล และส่วนที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายความรู้ 3) ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบแผนที่ความคิดและผู้สอนอธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม 4) ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้ร่วมกันสรุปและสังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้และจัดแสดงผลงานในห้องเรียน และ 5) ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงานรูปแบบ Infographic ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้และเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์

2. วรรณคดีไทย หมายถึง งานประพันธ์ที่ได้รับการยกย่องว่ามีกลวิธีการแต่งที่ดี มีคุณค่าเชิงวรรณศิลป์ที่กำหนดให้นักเรียนศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากหนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 1 เรื่อง คือ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย หมายถึง คะแนนที่วัดได้จากการทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ใช้ตัวชี้วัดในสาระที่ 5 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบทดสอบ คือ ตัวชี้วัดที่ 1-4

4. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งวัดได้จากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

5. นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ผู้สอนได้แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้วรรณคดีไทยด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
2. ผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ได้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยให้มีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น
3. ผู้เรียนได้พัฒนาเจตคติและความพึงพอใจเชิงบวกต่อการเรียนวรรณคดีไทย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

1.2 หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี

2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

2.1 ความหมายของวรรณคดี

2.2 ความสำคัญของวรรณคดี

2.3 คุณค่าของวรรณคดี

2.4 องค์ประกอบของวรรณคดี

2.5 ประเภทของวรรณคดี

2.6 การสอนวรรณคดี

2.6.1 จุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดี

2.6.2 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี

2.7 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี

3. เอกสารเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.1 ที่มาและแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.4 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.5 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีและวรรณกรรม

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีและวรรณกรรม

1. หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย

1.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

คุณภาพผู้เรียนเกิดจากกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามแนวทางที่เชื่อมโยงกับหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและเน้นผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ (สถาพร พฤตภูมิกุล, 2558: 1) ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 39) ได้กำหนดคุณภาพผู้เรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ไว้ดังนี้

อ่านออกเสียงได้ถูกต้อง ขยายความเรื่องที่อ่าน วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน แสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล พัฒนาการเรียนและพัฒนาความรู้ทางอาชีพ และนำความรู้ ความคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต เขียนสื่อสารในรูปแบบต่าง ๆ โดยใช้ภาษาได้ถูกต้อง วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น เข้าใจลักษณะเด่นของภาษา ประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ และนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิต

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดไว้ 5 สาระ คือ 1. การอ่าน 2. การเขียน 3. การฟัง การดู และการพูด 4. หลักการใช้ภาษาไทย และ 5. วรรณคดีและวรรณกรรม

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ม.4	1. วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	หลักการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมเบื้องต้น จุดมุ่งหมายการแต่งวรรณคดีและวรรณกรรม การพิจารณารูปแบบของวรรณคดีและวรรณกรรม การพิจารณาเนื้อหาและกลวิธีในวรรณคดีและวรรณกรรม การวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรม
	2. วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต
	3. วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรม ด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมและวัฒนธรรม
	4. สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง	การสังเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม
	5. รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา	วรรณกรรมพื้นบ้านที่แสดงถึง ภาษากวีวัฒนธรรม ภาษาถิ่น

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 (ต่อ)

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	6. ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจและนำไปใช้อ้างอิง	บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า บทอาขยานตามที่กำหนด บทร้อยกรองตามความสนใจ

จากรายละเอียดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) สาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 5 ผู้วิจัยใช้ตัวชี้วัดที่ 1-4 เป็นตัวชี้วัดที่มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของปัญหาในการวิจัยครั้งนี้

1.2 หลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) เป็นที่มาของการจัดทำหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี เพื่อเป็นกรอบและทิศทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพทั้งด้านความรู้และทักษะที่จำเป็น ตลอดจนการดำรงชีวิตในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงและสามารถแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต

หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ได้อิงตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ด้านมาตรฐานและตัวชี้วัดสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และได้กำหนดคำอธิบายรายวิชาไว้ดังนี้

คำอธิบายรายวิชา

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1

รายวิชา ภาษาไทย 1 (ท31101)
เวลา 40 คาบ จำนวน 1.0 หน่วยกิต

ฝึกการอ่านประเภทต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง ตอบคำถามจากบทอ่านประเภทต่าง ๆ เรียบเรียงภาษาได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน และนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต มีวิจารณญาณในการเลือกเรื่องที่ฟังและดู มีมารยาทในการฟัง การดูและการพูด อธิบายธรรมชาติของภาษา พลังของภาษา และลักษณะของภาษา ใช้คำและกลุ่มคำ สร้างประโยคตรงตามวัตถุประสงค์ อธิบายและวิเคราะห์หลักการสร้างคำในภาษาไทย วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ สังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง รวบรวมวรรณกรรมพื้นบ้านและอธิบายภูมิปัญญาทางภาษา ท่องจำและบอกคุณค่าบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ

เห็นคุณค่าของการเรียนรู้ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู และการพูด สามารถสื่อสารสิ่งที่เรียนรู้ มีความสามารถในการตัดสินใจ นำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ รักภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่เหมาะสม รักความเป็นไทย ชื่นชม เห็นคุณค่า และภูมิใจในภาษาประจำชาติ

มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ท 1.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/5, ม.4/6, ม.4/7, ม.4/8, ม.4/9

ท 2.1 ม.4/1, ม.4/4, ม.4/5, ม.4/7, ม.4/8

ท 3.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/6

ท 4.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/6, ม.4/7,

ท 5.1 ม.4/1, ม.4/2, ม.4/3, ม.4/4, ม.4/5, ม.4/6

รวมทั้งหมด 29 ตัวชี้วัด

ตารางที่ 3 โครงสร้างแสดงหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย 1 (ท31101) ภาคเรียนที่ 1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	เวลา (คาบ)
1	อักษรานิทศน์	การอ่านจับใจความบทความ	1
		การอ่านจับใจความสารคดี	1
		การอ่านจับใจความพระบรมราโชวาท	1
		การอ่านแปลความและตีความนิทาน	1
		การอ่านแปลความและตีความเรื่องสั้น	2
		การอ่านแปลความและตีความบทร้อยกรอง	2
รวม			8
2	ปฏิบัติงานเขียน	การเขียนบันทึกความรู้จากการอ่าน	1
		การเขียนบันทึกความรู้จากการฟังและดู	1
		การเขียนบรรยาย	2
		การเขียนพรรณนา	2
รวม			6
3	พากเพียรฟัง ดู พูด	การฟังและการดูอย่างมีวิจารณ์ญาณ	1
		การพูดต่อที่ประชุมชน	1
		การพูดแสดงทรรศนะ	1
		การพูดโน้มน้าวใจ	2
รวม			5
4	พหุสุตหลักภาษา	ธรรมชาติของภาษา	1
		พลังของภาษาและลักษณะของภาษา	1
		คำและกลุ่มคำ	2
		การสร้างคำสมาส	3
		วิเคราะห์และประเมินการใช้ภาษาจากสื่อ	1
รวม			8

ตารางที่ 3 โครงสร้างแสดงหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย 1 (ท31101) ภาคเรียนที่ 1
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	ชื่อเรื่อง	เวลา (คาบ)
5	เพติดเพลินคำวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง	การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	2
		การวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร	2
		ซึ่งชาบวรรณศิลป์	2
		ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง	2
รวม			8
6	เพติดเพลินคำวรรณคดี เรื่องนิทานเวตาล เรื่องที่ 10	การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	2
		การวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร	2
		ซึ่งชาบวรรณศิลป์	2
		ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง	2
รวม			8
รวมตลอดภาคเรียน			40

จากตารางที่ 3 โครงสร้างแสดงหน่วยการเรียนรู้ รายวิชาภาษาไทย 1 (ท31101) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2567 ผู้วิจัยใช้หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพติดเพลินคำวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง จำนวน 4 เรื่อง คือ การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี การวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร ซึ่งชาบวรรณศิลป์ และข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง เรื่องละ 2 คาบเรียน รวมทั้งสิ้น 8 คาบเรียน ไม่รวมทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

2. แนวคิดและเอกสารที่เกี่ยวข้องกับวรรณคดี

2.1 ความหมายของวรรณคดี

วรรณคดีนอกจากให้ความเพลิดเพลินกับมนุษย์แล้วนั้น ยังแสดงให้เห็นถึงความงดงามทางด้านวรรณศิลป์ มีคุณค่าทางด้านสังคม วัฒนธรรม และช่วยยกระดับจิตใจของมนุษย์ให้เข้าใจพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตได้ดียิ่งขึ้น นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไว้ดังนี้

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2541: 51), ปัญญา บริสุทธิ์ (2542: 5) และรื่นฤทัย สัจจพันธุ์ (2555: 5) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นเรื่องที่แต่ง

ขึ้นอย่างมีศิลปะ เลือกใช้ภาษาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อความอย่างมีคุณค่า มีความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ มุ่งให้ความเพลิดเพลิน ความคิด และจินตนาการ อีกทั้งยังให้ความรู้และข้อคิดอันเป็นคุณประโยชน์

บุญเหลือ เทพยสุพรรณ (2543: 2) และสุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา (2558: 2) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีคือหนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี มีคุณค่า และเป็นหนังสือชั้นดีสมควรที่จะแนะนำให้ผู้อื่นอ่านด้วย

พระยาอนุমানราชชน (2546: 7), กุสุมา รักษมณี (2548: 3), วิภา กงกะนันท์ (2556: 3) และจิราภรณ์ อัจฉริยะประสิทธิ์ (2560: 13) ได้กล่าวถึงความหมายของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีเป็นงานศิลปะที่มนุษย์สร้างขึ้น เพื่อแสดงความรู้สึกรสอารมณ์ ความคิด และประสบการณ์ ให้ปรากฏเป็นรูปหนังสือหรือบทประพันธ์ที่มีคุณค่าด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์

กุหลาบ มลลิกะมาส (2555: 1) กล่าวว่า “วรรณคดี” มาจากคำว่า “วรรณ” “บรณ” แปลว่า ใบไม้ หรือ หนังสือ ส่วน “คดี” หรือ “คติ” แปลว่า ทาง แนวทาง วรรณคดี จึงหมายถึง แนวทางของการแต่งหนังสือ

จากความหมายของวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า วรรณคดีหมายถึง งานประพันธ์ที่แต่งขึ้นเพื่อแสดงอารมณ์และรูสึกนึกคิดของมนุษย์อย่างมีศิลปะ มีการสืบทอดกันมาช้านาน ได้รับการยกย่องว่าแต่งดีและเป็นงานที่มีคุณค่าด้านเนื้อหาและวรรณศิลป์

2.2 ความสำคัญของวรรณคดี

วรรณคดีเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สำคัญและแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาทางด้านภาษาของผู้แต่งและยังมีบทบาทในการควบคุมพฤติกรรมของคนในสังคมให้ประพฤติปฏิบัติในทางที่ดีและเกิดประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดี ไว้ดังนี้

เจตนา นาควัชระ (2521: 13-17) และชัตตสุณี สินธุสิงห์ (2550: 5) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีมีความผูกพันกับสังคม จึงมีอิทธิพลต่อสังคมรวมทั้งพลังในสังคม อีกทั้งยังเป็นกระจกส่องสังคมในแต่ละยุคสมัยและยังช่วยบันทึกประสบการณ์ของชีวิตมนุษย์ในทุกแง่มุมที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ยังเป็นงานสร้างสรรค์ทางจินตนาการที่สามารถทำให้ผู้อ่านได้เรียนรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ชีวิตและช่วยยกระดับจิตใจผู้อ่าน

สิริพัชร์ เจษฎาวิโรจน์ (2552: 177) และอิงอร สุพันธุ์วนิช และคณะ (2554: 108) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีที่กำหนดให้เรียนและเลือกเรียนนั้นเลือกสรรมาต่างสมัยกัน ล้วนเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาติ มีความเหมาะสมกับวัยและศักยภาพของนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น ทั้งยังช่วยให้เกิดความสุขสนุกสนาน เพลิดเพลิน เกิดความซาบซึ้งประทับใจ และภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ ทั้งยังพัฒนาความสามารถด้านการอ่านและการตอบสนองของการคิดอีกด้วย

คณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (2555: 64) กล่าวถึงความสำคัญของวรรณคดีสรุปได้ว่า เป็นสิ่งสร้างสรรค์อันล้ำค่าของมนุษย์ มนุษย์สร้างและสื่อสารเรื่องราวของชีวิต วัฒนธรรม และอารมณ์ความรู้สึกที่เกี่ยวข้องหรือสะท้อนความเป็นมนุษย์ด้วยกลวิธีการใช้ถ้อยคำ สำนวนภาษา ซึ่งมีความเหมือนหรือแตกต่างกันไปในแต่ละยุคสมัย มีความสำคัญทางด้านการใช้ภาษา สะท้อนให้เห็นวิถีชีวิตของคน การสืบทอดและอนุรักษ์วัฒนธรรม และเป็นเครื่องมือสร้างความสามัคคีให้เกิดในกลุ่มชน และให้ความกระจงใจ

จากความสำคัญของวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมาสรุปได้ว่า วรรณคดีมีความผูกพันกับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน ช่วยทำให้คนในสังคมเข้าใจในวิถีชีวิตของคนในอดีตและสามารถนำประสบการณ์หรือข้อคิดจากวรรณคดีมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

2.3 คุณค่าของวรรณคดี

วรรณคดีนอกจากมุ่งให้ความรู้ทางสติปัญญาแล้วนั้น ยังมุ่งให้ผู้อ่านเกิดสุนทรียะและข้อคิดในการประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตอีกด้วย

นักวิชาการหลายท่าน ได้แก่ ดนยา วงศ์ณะชัย (2542: 119), บันลือ พุกกะวัน (2557: 143) และจงชัย เจนหัตถการกิจ (2560: 8) ได้กล่าวถึงคุณค่าไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า วรรณคดีมีคุณค่า 3 ประการ คือ

- 1) คุณค่าด้านอารมณ์ คือ เกิดความเพลิดเพลิน มีอารมณ์ร่วมไปกับเรื่องนั้น ๆ เสมือนว่าได้เข้าไปอยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ
- 2) คุณค่าด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ เกิดความซาบซึ้งในคติธรรม คุณธรรม และข้อคิด อีกทั้งสามารถยกระดับจิตใจให้สูงขึ้น
- 3) คุณค่าด้านสติปัญญา คือ สะท้อนภาพศิลปวัฒนธรรม ภาษา สังคม ทั้งช่วยขยายประสบการณ์ เสมือนได้พาไปพบเห็นหรือมีประสบการณ์ร่วมกับสิ่งนั้นโดยตรง ให้คุณค่าทางด้านความรู้ ความคิด รวมทั้งส่งเสริมการมีวิจารณญาณ

จากคุณค่าของวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมาสรุปได้ว่า นอกจากมุ่งให้ความรู้ทางด้านสติปัญญาแล้ว ยังมุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินและสอดแทรกคุณค่าในการดำเนินชีวิต ทั้งยังทำให้เกิดความซาบซึ้ง ประทับใจ และภูมิใจในสิ่งที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และพัฒนาต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน

2.4 องค์ประกอบของวรรณคดี

วรรณคดีมีความสำคัญในการพัฒนาความรู้ ความคิด และอารมณ์ อีกทั้งยังมีส่วนช่วยขัดเกลาจิตใจของมนุษย์ มีลักษณะเฉพาะที่แสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้แบ่งองค์ประกอบของวรรณคดีไว้ดังนี้

สุริวงค์ พงศ์ไพบูลย์ (2543: 33) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดี สรุปได้ว่า วรรณคดีมีองค์ประกอบหลัก 4 ประการ คือ

- 1) ภาษา คือ การใช้ถ้อยคำและระดับของภาษา
- 2) รูปแบบ คือ วิธีการเขียนของแต่ละบุคคล แบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ รูปแบบของลักษณะการประพันธ์และรูปแบบซึ่งเป็นขนบนิยมในการดำเนินเรื่อง
- 3) สารัตถะหรือแนวคิดของเรื่อง คือ ลักษณะอันเป็นวิสัยธรรมดารมชาติของโลกและมนุษย์ที่ผู้แต่งมองเห็นและมุ่งหมายจะแสดงลักษณะนั้นออกมาให้ปรากฏแก่ผู้อ่าน สารัตถะของเรื่องจึงเป็นสารที่ผู้แต่งสื่อมายังผู้อ่าน แสดงให้เข้าใจว่าวิถีทางแห่งโลกก็เป็นเช่นนี้
- 4) กลวิธีทางศิลปะจะทำให้วรรณคดีมีชีวิตชีวา มีความถูกต้องและสมจริง และมีความเป็นตัวของตัวเอง

สายทิพย์ นุกุลกิจ (2543: 19), วิภา กงกะนันท์ (2556: 14), เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ (2559: 3) และศานติ ภักดีคำ และพอล สุกใส (2563: 4-5) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกันสรุปได้ว่า องค์ประกอบของวรรณคดี ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) ภาษา คือ เครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และจินตนาการของผู้แต่ง ทำให้ผู้อ่านเข้าใจและเกิดความซาบซึ้ง
 - 2) เนื้อหา คือ เรื่องราวที่มีส่วนสำคัญที่มาประกอบกัน คือ เนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก
 - 3) รูปแบบ คือ ลักษณะงานประพันธ์ที่ผู้แต่งแสดงออกมาและมีรูปแบบที่แตกต่างกัน
- จากองค์ประกอบของวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของวรรณคดี มี 3 องค์ประกอบ คือ 1) ภาษา คือ เครื่องมือในการถ่ายทอดความคิด อารมณ์ และจินตนาการ 2) เนื้อหา คือ เรื่องราว เนื้อเรื่อง แก่นเรื่อง โครงเรื่อง ตัวละคร และฉาก และ 3) รูปแบบ คือ ลักษณะงานประพันธ์ที่มีรูปแบบที่แตกต่างกันออกไป

2.5 ประเภทของวรรณคดี

การแบ่งประเภทของวรรณคดีเป็นประเภทต่าง ๆ นั้น ช่วยให้ผู้ศึกษาเข้าใจธรรมเนียม นิยมและภูมิหลังในการแต่ง สามารถช่วยให้วิจารณ์ได้ถูกต้องยิ่งขึ้น มีนักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงประเภทของวรรณคดีไว้ดังนี้

เปลื้อง ณ นคร (2543: 4) ได้แบ่งประเภทของวรรณคดีสรุปได้ว่า วรรณคดีแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1) กาพย์กลอน คือ คำประพันธ์ซึ่งมีแบบแต่งให้สัมผัสคล้องจองกัน
- 2) ร้อยแก้ว คือ การเรียบเรียงความโดยไม่ต้องมีบังคับสัมผัส

กุหลาบ มลลิกะมาส (2562: 31) ได้แบ่งประเภทของวรรณคดีสรุปได้ว่า วรรณคดีแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 1) แบ่งตามเนื้อเรื่อง
- 2) แบ่งตามลักษณะการแต่ง
- 3) แบ่งตามหน้าที่ของวรรณคดี

สายวรุณ สุนทรโทก (2563: 7) ได้แบ่งประเภทของวรรณคดีสรุปได้ว่า วรรณคดีแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

- 1) แบ่งตามรูปแบบการประพันธ์
- 2) แบ่งตามจุดมุ่งหมาย
- 3) แบ่งตามแบบลักษณะเนื้อหา
- 4) แบ่งตามลักษณะวรรณคดีตะวันตก เช่น Narrative คือ เรื่องเล่าบรรยาย Descriptive หรือ lyrical คือ ประเภทพรรณนาหรือรำพัน และ Dramatic คือ ประเภทบทละคร

จากการแบ่งประเภทของวรรณคดีที่กล่าวมาสรุปได้ว่า วรรณคดีแบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) แบ่งตามรูปแบบการประพันธ์ 2) แบ่งตามจุดมุ่งหมาย 3) แบ่งตามแบบลักษณะเนื้อหา และ 4) แบ่งตามลักษณะวรรณคดีตะวันตก ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้วรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เป็นวรรณคดีประเภทแบ่งตามแบบลักษณะเนื้อหา เพราะเป็นวรรณคดีการละครที่นำไปใช้แสดงละครหรือการแสดงทางนาฏศิลป์ในลักษณะต่าง ๆ

2.6 การสอนวรรณคดี

2.6.1 จุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดี

การศึกษาวรรณคดีให้สัมฤทธิ์ผลนั้น ผู้สอนต้องเข้าใจและทราบจุดมุ่งหมายของวรรณคดี เพื่อให้การสอนบรรลุวัตถุประสงค์และเกิดประสิทธิภาพ นักวิชาการทางการศึกษาได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีไว้ดังนี้

อิงอร สุพันธุ์วนิช และคณะ (2555: 109-110) กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ (2557: 36-38) และบันลือ พกษะวัน (2557: 142) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีไปในทิศทางเดียวกัน สรุปได้ว่า เป็นการสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความบันเทิง เห็นความงามของวรรณศิลป์ เข้าใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติ และสามารถนำแง่มุมชีวิตจากตัวละครมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2556: 29-31) ได้เสนอความคิดในการเรียนการสอนวรรณคดีไว้ว่า ประการแรกควรให้นักเรียนได้ทราบถึงประวัติ เพื่อที่จะได้ทราบถึงวิวัฒนาการมาอย่างไร มีงานชิ้นเอกอะไร และงานนั้นได้รับการยกย่องเพราะเหตุใดเพื่อให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ ประการที่สองควรให้นักเรียนได้เรียนวรรณคดีหลายแบบเพื่อให้รู้เนื้อเรื่องโดยสรุป

และสามารถพิจารณารายละเอียดของวรรณคดีจนเห็นคุณค่าได้ ประการสุดท้ายต้องมุ่งให้นักเรียน รู้จักความสวยงามและความบกพร่อง เพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดความคิดที่จะดีหรือชม

คณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (2560: 46) กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสอน วรรณคดีว่า ครูผู้สอนและผู้เรียนต้องรับรู้ร่วมกันในการเรียนการสอนของครูผู้สอนและเป้าหมายของ การศึกษาวรรณคดี ครูต้องชี้แจงและสร้างความเข้าใจที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1) นักเรียนควรรับทราบประวัติวรรณคดีว่ามีลักษณะอย่างไร มีวิวัฒนาการ มาอย่างไร
 - 2) นักเรียนต้องได้เรียนรู้ตัวบทวรรณคดี
 - 3) ต้องมีวัสดุสำหรับฝึกการเรียนรู้วรรณคดี
 - 4) ศึกษาความงามของวรรณศิลป์ โดยเฉพาะทางอารมณ์ความรู้สึก รสนิยม ด้านภาษา ความสะเทือนใจห้วงใจไปตามบทบาทของเรื่อง
 - 5) ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับมนุษยชาติในอดีต เปรียบเทียบให้เห็นถึง ความเปลี่ยนแปลงทางสังคม
 - 6) ผู้ศึกษายึดถือวรรณคดีเป็นแบบอย่างในการสร้างวรรณคดีซึ่งเป็นงานทาง สร้างสรรค์ได้
 - 7) ศึกษาคติชีวิตเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง
- จากจุดมุ่งหมายในการสอนวรรณคดีที่นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวไว้สรุปได้ว่า ผู้สอนต้องเข้าใจจุดมุ่งหมายของวรรณคดี 3 ประการ คือ 1) ศึกษาประวัติวรรณคดี 2) ศึกษาคุณค่า และวรรณศิลป์ และ 3) ศึกษาข้อคิดที่ได้จากวรรณคดี ซึ่งก่อนที่ผู้สอนจะถ่ายทอดความรู้นั้น ผู้สอน ควรให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าและเกิดความภูมิใจในศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วย

2.6.2 แนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดี

การสอนวรรณคดีนั้น ผู้สอนจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องทราบแนวทางในการสอน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ใช้วิธีการที่หลากหลายโดยไม่เน้นการบรรยาย แต่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้คิดและ ใช้เหตุผลในการเรียน ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวทางในการเรียนการสอนไว้ดังนี้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ (2545: 8) กล่าวถึงแนวการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่าต้อง ปลุกฝังให้นักเรียนเห็นถึงความไพเราะด้วยตนเอง เพราะการเคี้ยวเชียวให้นิยมตามครูจะไม่ทำให้เกิด ความซาบซึ้งในสุนทรียภาพที่แท้จริง ให้รู้จักความสุขและความเพลิดเพลินจากการอ่าน เพื่อเป็น พื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนต่อไป

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์ (2552: 178-184) ได้กล่าวถึงแนวทางการเรียนการสอน วรรณคดีไทยสรุปได้ดังนี้

1) การอ่านเข้าใจ เป็นขั้นตอนแรกที่คุณสอนจะต้องเตรียม โดยการอ่านวรรณคดี เรื่องนั้น ๆ ให้เข้าใจ ทั้งการทำความเข้าใจเนื้อเรื่องว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร กล่าวถึงใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร ผลของการกระทำนั้นเป็นอย่างไร สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ การทำความเข้าใจ คำศัพท์

2) ได้เสียงเสนาะ ผู้สอนต้องให้ความสำคัญในการสอนให้ผู้เรียนอยากอ่านและ เห็นความสำคัญของเสียงเสนาะ

3) เจาะแนวคิดสำคัญ ผู้เรียนจับแนวคิดสำคัญของเรื่องแล้วสามารถประมวล เรื่องที่อ่าน เพื่อวิเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ

4) วินิจฉัย ผู้สอนต้องสอนให้ผู้เรียนพยายามค้นหาสาระหรือความรู้สึกที่แฝง ในเรื่องนั้น ๆ ให้พบโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่ผ่านมา

5) ใส่ใจวิจารณ์ การสอนให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นต่อเรื่องที่อ่านนั้นถือว่า มีความสำคัญอย่างหนึ่ง เพราะเมื่อสามารถวิเคราะห์ วินิจฉัยรายละเอียดต่าง ๆ และสามารถแสดง ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

6) ประสานกิจกรรม ผู้สอนเลือกใช้กิจกรรมต่าง ๆ ที่สนุกสนานและน่าสนใจ

7) สัมพันธ์เนื้อหา ผู้สอนควรบูรณาการความรู้ให้สัมพันธ์กับเนื้อหาในสาระอื่น ๆ

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ (2556: 30-33) กล่าวถึงการสอนวรรณคดีสรุปได้ว่า ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้อ่านและรู้จักตีความหรือพิจารณาส่วนที่งามและบกพร่อง ตัวละครตัวใดดีหรือไม่ดี อย่างไร เจตนาของผู้แต่งคืออะไร เมื่อผู้สอนทราบความคิดเห็นของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนควรบอก ความคิดของผู้สอนให้ผู้เรียนทราบด้วยเพื่อเป็นการชี้แนวทางหรือแนวความคิด จากนั้นให้ผู้เรียน พิจารณากลวิธีวิจารณ์

บันลือ พฤกษ์วัน (2557: 145-147) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดการเรียน การสอนวรรณคดีไทยสรุปได้ดังนี้

1) การเตรียมการสอน สำนวณเนื้อหา จัดลำดับกิจกรรม จุดประสงค์ อุปกรณ์ กิจกรรมการประเมินผล หรือวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจ สรุปเรื่อง ประเมินเรื่องที่อ่านได้

2) จัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง ครูยิ้มแย้มแจ่มใส สนใจเด็กทุกคน และสังเกต ดูความกระตือรือร้นของผู้เรียน

3) ผู้เรียนเล่าความเป็นมา ช่วยกันสรุปเรื่องเพื่อสร้างความสนุกสนานและ ได้รับความสนใจที่จะอ่านตอนต่อไป

4) ครูทบทวนเรื่อง โดยสอบถามถึงตัวละครในเรื่องและพฤติกรรมของตัวละคร เหล่านั้น พอสังเขป

5) ให้ผู้เรียนอ่านแบบคร่าว ๆ เพื่อหาคำเสียงเหมือน สำนวนคำศัพท์ คำยาก ใช้เทคนิคการเดารูปประโยค ทำความเข้าใจ

6) ครูอ่านออกเสียงลงจังหวะสัมผัสให้ผู้เรียนอ่านตามพร้อมกัน

7) จัดกลุ่มให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มไปฝึกอ่านนำและอ่านตามกัน แล้วลองแข่งขัน การอ่านลงจังหวะสัมผัสประกวดกัน ครูคอยช่วยแนะนำ แก้ไข การอ่านของทุกกลุ่มและให้กำลังใจ

8) ทดลองให้อ่านเป็นรายบุคคล เพื่อเลือกเด็กที่เป็นหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มหรือ อาจสลับสับเปลี่ยนหัวหน้ากลุ่มหรือสมาชิกกลุ่มบ้างก็ได้

9) เมื่ออ่านลงจังหวะสัมผัสตามที่กำหนดจบตอนหรือเท่าที่กำหนด เห็นว่าหลาย ตอนยาวพอสมควรตามแผนการสอนที่เตรียมไว้ ควรเริ่มดำเนินการถอดคำประพันธ์เป็นระยะ ๆ ไปได้

10) ถ้ายกตัวอย่างนั้น ๆ เป็นบทของตัวละครแยกกันแต่ละบทก็มอบหมาย ให้แต่ละกลุ่มฝึกอ่านลงจังหวะพร้อมกันกลุ่มละบทแบบแทนตัวละครที่กำหนดเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ โดยผลัดกันอ่านกลุ่มละตอน

11) หากพบคำคม คำพังเพย คำสุภาษิต คติพจน์ ให้ผู้เรียนค้นหาหรือบันทึก เข้าไว้ของของแต่ละกลุ่มที่อ่านแล้วจัดทำป้ายนิเทศไว้พร้อมคำอธิบายและยกตัวอย่างประกอบ

12) ส่งเสริมให้แต่งนิทานเรื่องราวประกอบหรือหาบทนิทานที่สอดคล้องกับคำคม คำพังเพย นั้น ๆ อ่านสู่ฟังอธิบายหรืออภิปรายว่านิทานเรื่องราวนั้นสอดคล้องสนองกับคำพังเพย คำสุภาษิตนั้นอีกครั้งหนึ่ง

13) ถ้าเป็นร้อยแก้ว ควรส่งเสริมการเรียนรู้หลักภาษานำมาใช้ในบทอ่าน เช่น เมื่อเรียนถึง คำสรรพนาม อักษรคู่ อักษรเดี่ยว ก็ให้สำรวจเลือกใช้คำที่กำหนดจากข้อความที่อ่านนั้น ไปพร้อมกัน (ทักษะสัมพันธ์)

14) ฝึกให้มีการติดตามเรื่อง เดาเรื่อง โดยการคิด หาเหตุผล พิจารณา หาส่วนดี ส่วนบกพร่อง ยกเหตุผลประกอบ และเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องนั้น ๆ ไปด้วย

15) กำหนดกิจกรรมการอ่านและทำแบบฝึกหัด

16) สรุปบทเรียนร่วมกันทุกครั้ง

17) ให้ผู้เรียนเลือกและพิจารณาดูว่าบทหรือตอนใดที่ผู้เรียนชื่นชอบ

จากการศึกษาแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีจากนักวิชาการผู้มีความรู้ หลายท่านสรุปได้ว่า ผู้สอนควรวางแผนในการสอนอย่างละเอียด หาหนังสืออ่านประกอบ และ สอนผู้เรียนให้มีวิจรรย์ญาณโดยให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด การอภิปราย และตัดสินใจ โดยใช้ เหตุผลที่ถูกต้อง โดยผู้สอนต้องจัดหากิจกรรม เกมประกอบการสอน หรือหาเทคนิคใหม่ ๆ ที่ทำให้ การเรียนการสอนไม่น่าเบื่อ และต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนเกิดความซาบซึ้งและเห็นความงดงาม ในวัฒนธรรมของชาติ

2.7 การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี

การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในผลการประเมินและผู้อ่านสามารถนำผลการประเมินนั้นไปใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และแก้ไขปัญหาการเรียนวรรณคดีของผู้เรียนได้

สุนันทา มั่นเศรษฐวิทย์ (2544: 95-96) กล่าวถึง เกณฑ์การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี โดยการอ้างหลักเกณฑ์ของบลูม (Bloom) มาประยุกต์ใช้ทั้งหมด 6 ชั้น คือ

1) วัดความรู้ ความจำ คือ ความสามารถในการระลึกได้ถึงเรื่องราวต่าง ๆ ที่เคยมีประสบการณ์มาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

2) วัดความเข้าใจ คือ ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความ คำถามประเภทนี้ควรเป็นข้อความใหม่ที่ครูกำหนดสถานการณ์ขึ้น

3) วัดการนำไปใช้ คือ ความสามารถที่จะนำความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่ได้เรียนรู้ไปแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่

4) วัดการวิเคราะห์ คือ ความสามารถในการบอกความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล การลำดับเหตุการณ์

5) วัดการสังเคราะห์ คือ ความสามารถในการสรุปเรื่องราวหรือเหตุการณ์นั้น ๆ เป็นมโนทัศน์ คติ สำนวนสุภาษิต ตลอดจนคาดคะเนหรือทำนายผลที่คาดว่าจะเกิดตามมาจากเหตุการณ์ หรือการกระทำนั้นบนพื้นฐานของข้อมูลที่มีอยู่

6) วัดการประเมินค่า คือ การตัดสินคุณค่าของงานเขียนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้านข้อคิด คุณค่าทรรศนะของผู้เขียน ความน่าเชื่อถือ ความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ การกระทำของบุคคลหรือตัวละคร ตลอดจนการประเมินข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็นนั้น ๆ

จากการศึกษาการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีจากนักวิชาการสรุปได้ว่า การวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีที่ดีต้องมีการวัดผลที่หลากหลาย ทั้งการทดสอบ การประเมินผลงาน รวมถึงการประเมินค่าการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำแบบทดสอบขึ้น จำนวน 30 ข้อ โดยแบบทดสอบใช้ตัวชี้วัดในสาระที่ 5 มาเป็นกรอบในการสร้างแบบทดสอบ

3. แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

3.1 ที่มาและแนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

MACRO model คือ แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ดีเรก วรรณเศียร (2560: 2) บูรณาการมาจากแนวคิดของการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนมีทักษะและกระบวนการในการคิด การสื่อสาร การแก้ปัญหา ตลอดจนใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์

โดยบูรณาการให้เข้ากับหลากหลายวิชา เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน

3.2 องค์ประกอบของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ดิเรก วรรณเศียร (2560: 6-8) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญของ MACRO model ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- M (motivation) ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจและความสนใจในการเรียนรู้
- A (active learning) การลงมือปฏิบัติเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการ
- C (conclusion) การอภิปรายความรู้และแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้รับมาจากการสืบค้น
- R (reporting) นำเสนอสิ่งที่ได้เรียนรู้มา
- O (obtain) เผยแพร่ข้อมูลด้วยเทคโนโลยีที่หลากหลาย

3.3 แนวทางในการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ดิเรก วรรณเศียร (2560: 7-8) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของ MACRO model ไว้ดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

กำหนดหรือตั้งประเด็นการเรียนรู้ให้ผู้เรียนรับรู้ถึงจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้บทเรียน

2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

ในการสอนครั้งแรก ครูควรให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการสร้างองค์ความรู้ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 แนวทางการสืบค้นความรู้เพื่อให้ได้ความรู้ที่ต้องการ ส่วนที่ 2 ศาสตร์ สาขาแขนงความรู้และแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง ส่วนที่ 3 การเรียบเรียงข้อมูล ข้อค้นพบ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการกระบวนการสร้างองค์ความรู้

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

ผู้เรียนนำผลการอภิปรายที่เป็นผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นความคิดใหม่หรือความรู้ใหม่ โดยใช้วิธีการเขียนด้วยแผนผังความคิด

4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

ขั้นนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสดแสดงผลงานการสร้างความรู้ของตนให้ผู้อื่นรับรู้

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

เป็นขั้นของการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการนำความรู้ความเข้าใจของตนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย

จากแนวคิดข้างต้น ผู้วิจัยสามารถนำแนวคิดมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดประเด็นการเรียนรู้และผู้เรียนเข้าใจจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้บทเรียนโดยใช้เกม เพลง ภาพ คำถาม ฯลฯ

2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามเพื่อสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูล ส่วนที่ 2 ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล และส่วนที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายความรู้

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายความรู้ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบแผนที่ความคิดและผู้สอนอธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม

4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้ร่วมกันสรุปและสังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้และจัดแสดงผลงาน

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงาน Infographic ที่เกิดจากสรุปองค์ความรู้และนำเสนอผ่านสื่อสังคมออนไลน์

3.4 ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ดิเรก วรรณเศียร (2560: 9) ได้อธิบายความสำคัญของ MACRO model ไว้ว่า

1. ฝึกให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถาม กล้าคิด กล้าตัดสินใจ กล้าแสดงออก
2. การเรียนรู้ด้วยตนเอง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้นความรู้อย่างหลากหลาย
3. การสรุปความรู้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนได้ความรู้ที่ตกผลึกเป็นของตนเอง
4. ก่อนสรุปองค์ความรู้ ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนได้อภิปรายร่วมกัน
5. การสื่อสารและนำเสนอ ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร การนำเสนอ และมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

6. ความรู้ที่นำไปใช้และเผยแพร่ เป็นการส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรม

สรุปได้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เป็นผู้ที่กล้าคิด กล้าแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เปิดโอกาสให้ได้อภิปรายร่วมกันก่อนสรุป เพื่อพัฒนาการสื่อสาร การนำเสนอ และมีทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

3.5 บทบาทผู้สอนและผู้เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ดิเรก วรรณเศียร (2560: 3-4) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้สอนและของผู้เรียนไว้ดังนี้

- 1) ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่สนใจได้อย่างหลากหลาย
- 2) สาระวิชามีบทบาทต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- 3) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะส่งผลให้ประสบผลสำเร็จ
- 4) ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนจะช่วยส่งเสริมความสุขในการเรียนรู้

- 5) ผู้สอนเป็นผู้ที่ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้เรียน
- 6) ผู้เรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้นกว่าที่ผ่านมา
- 7) การเรียนรู้เป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมทักษะของผู้เรียนอย่างหลากหลาย

จากบทบาทผู้สอนและผู้เรียนสรุปได้ว่า ผู้เรียนมีหน้าที่รับผิดชอบตนเองและผู้สอนมีหน้าที่ในการส่งเสริมผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและเกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4.1 งานวิจัยในประเทศ

4.1.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีและวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดี พบว่ามีผู้ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีไว้หลายวิธี ดังนี้

ปิยนุช แหวนเพชร (2560: 82) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนที่ความคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/4 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย เพชรบุรี (โรงเรียนวิทยาศาสตร์ภูมิภาค) จำนวน 24 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

นาถนภา บริบูรณ์เกษตร (2562: 70) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนวรรณกรรมไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้ร้อยสัจสี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/7 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

นันทญณ์ภาค พรหมมา (2563: 58) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง จำนวน 27 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

จิรวรรณ สรบุญทอง (2563: 91) ศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดเกาะวังไทร (กิตติวัฒนาคาร) จำนวน 36 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์หลัง

การทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) ทักษะการร่วมมือหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และ 3) ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

นัฒริยา ปิ่นทอง (2564: 88) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีเรื่องมัทนะพาธาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/7 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย จำนวน 35 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

สิทธิพันธ์ บุญสวยขวัญ (2565: 82) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชันร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/1 โรงเรียนสาธิตพัฒนา ฝ่ายมัธยม จำนวน 25 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และความสุขในการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4.1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสอนด้วย MACRO model พบว่ามีการนำการจัดการเรียนรู้ MACRO model มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในหลายสาขาวิชา ดังนี้

ธนพร เลิศโพธิ์วัฒนา (2561: 54) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่องยีนและโครโมโซมโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี จำนวน 31 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) กระบวนการจัดการเรียนรู้ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3) ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 4) ค่าเฉลี่ยของเจตคติอยู่ในเกณฑ์ดี

นภัสกร โพธาราม และมนตรี ทองมูล (2566: 2) ศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบ MACRO Model ร่วมกับเทคนิค Think-Talk-Write เพื่อส่งเสริมความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนกาฬสินธุ์พิทยาสรรพ จำนวน 42 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) แผนการจัดการเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 75/75 2) ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ 3) ผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75

ปิยณิชา สงวนนาม (2566: 141) ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิรินทร์นนทบุรี เรื่องมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิรินทร์ นนทบุรี จำนวน 45 คน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

4.2.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีและวรรณกรรม

Khatib and Rahimi (2012) ได้ศึกษาวรรณกรรมและการสอนภาษา พบว่าวรรณกรรมเป็นเครื่องมือสำหรับการเรียนรู้เพื่อการสื่อสารทางภาษา จะให้ความสุขผ่านเรื่องราวที่น่าสนใจ นักเรียนสามารถเพิ่มความรู้และประสบการณ์ด้วยการอ่าน ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนอ่านวรรณกรรมเพื่อประโยชน์ที่มากกว่าการเรียนรู้จากความคิดของครู เพราะวรรณกรรมจะช่วยสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างแท้จริง

Ruubel and Laanemets (2012) ได้ศึกษาการจัดการเรียนรู้วรรณคดีนอกเหนือไปจากการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน โดยใช้บริบทสภาพแวดล้อมสมัยใหม่ที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ได้แก่ การชมพิพิธภัณฑสถาน โรงละคร ศูนย์วัฒนธรรม ห้างสรรพสินค้า การจัดกิจกรรมแข่งขัน และกระดานสนทนาบนเว็บไซต์ ผลการศึกษารูปได้ว่า การจัดการเรียนรู้วรรณคดีทั้งในและนอกชั้นเรียนจะทำให้นักเรียนมีความเข้าใจต่อการอ่านวรรณคดีมากขึ้น รวมทั้งส่งผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพและการสร้างอัตลักษณ์แก่นักเรียน

Gerber (2015: 199-202) ได้ศึกษาการใช้กิจกรรมบทบาทสมมติในการสอนวรรณกรรมสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในประเทศสวีเดนจำนวน 17 คน ใช้เวลาในการทดลอง จำนวน 4 คาบเรียน วรรณกรรมที่นำมาใช้ประกอบการทดลองคือ Lucky Jim ของ Kingsley Amis ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความรู้สึกที่ดีต่อกิจกรรมบทบาทสมมติซึ่งกิจกรรมดังกล่าวช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครในวรรณกรรมได้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศที่ได้กล่าวมาข้างต้น พบว่ามีผู้สนใจศึกษาวิธีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางวรรณคดีและวรรณกรรมอย่างหลากหลาย ซึ่งมีการพัฒนารูปแบบวิธีสอนที่แตกต่างกันออกไป โดยเน้นให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันภายในชั้นเรียนในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้นและพัฒนาเจตคติให้ดีขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ระหว่างก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามรูปแบบ MACRO model เป็นการวิจัยก่อนทดลอง (Pre-Experimental Designs or Non Designs) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวทดสอบก่อนการเรียนรู้และทดสอบหลังการเรียนรู้ (The One-Group Pretest-Posttest Design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 144) ดังนี้

T₁ คือ การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (Pretest)

X คือ การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

T₂ คือ การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (Posttest)

วิธีและขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนดำเนินการวิจัยมี 4 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นเตรียมการ

- 1.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 1.3 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2. ขั้นสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง
- 2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3. ขั้นทดลอง

4. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ศึกษาค้นคว้าตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยดำเนินการค้นคว้าข้อมูลจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1.1.1 ศึกษาและค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

1.1.2 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยด้านการสอนวรรณคดีไทย

1.1.3 ศึกษาตำรา เอกสาร และงานวิจัยด้าน MACRO model

1.1.4 ศึกษาวรรณคดีจากหนังสือวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

1.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 ประชากรที่ใช้ในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี จำนวน 97 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี จำนวน 36 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

2. ขั้นสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือในการทดลอง ดังนี้

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ MACRO model จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2.1.2 แบบทดสอบ แบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1.3 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ MACRO model ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) บรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งวัดจากการตอบแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับของ ลิเคิร์ท (Likert)

2.2 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

2.2.1.1 ศึกษาและค้นคว้ารายละเอียดเกี่ยวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี

2.2.1.2 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ MACRO model

2.2.1.3 ศึกษาวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อวิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่นำมาเป็นสาระสำคัญในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ MACRO model

2.2.1.4 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางด้านหลักการและแนวคิดมาเป็นแนวทางการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย MACRO model

2.2.1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน คาบเรียนละ 50 นาที ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

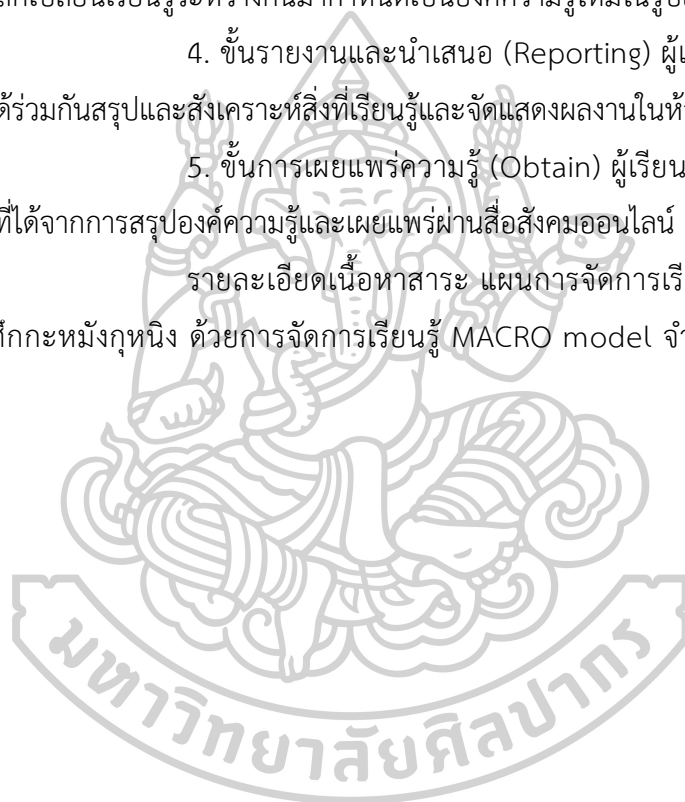
แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	จำนวนคาบ
1	การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	2
2	การวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร	2
3	ซึ่งชาบวรรณศิลป์	2
4	ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง	2
รวม		8

แผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผนแบ่งเป็น 5 ขั้นตอน จำนวน 8 คาบเรียน ไม่รวมทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดของแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

- 1) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด 2) จุดประสงค์ 3) สาระสำคัญ
- 4) สาระการเรียนรู้ 5) สมรรถนะ 6) คุณลักษณะ 7) ชิ้นงาน/ภาระงาน 8) การจัดกิจกรรม
- 9) สื่อ 10) การวัดผล และ 11) บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

การสอนด้วย MACRO model แบ่งได้ 5 ขั้น มีรายละเอียดดังนี้

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) ผู้เรียนกำหนดประเด็นการเรียนรู้
เข้าใจจุดหมายและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้
 2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) ผู้สอนแนะแนวทางการ
สืบค้นข้อมูลและให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติตามเพื่อสร้างองค์ความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1
ผู้สอนแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูล ส่วนที่ 2 ผู้เรียนสืบค้นข้อมูล และส่วนที่ 3 ผู้เรียนอภิปรายความรู้
 3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) ผู้เรียนนำผลการอภิปรายความรู้
ที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันมากำหนดเป็นองค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบแผนที่ความคิด
 4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ
องค์ความรู้ที่ได้ร่วมกันสรุปและสังเคราะห์สิ่งที่เรียนรู้และจัดแสดงผลงานในห้องเรียน
 5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มสร้างชิ้นงาน
Infographic ที่ได้จากการสรุปองค์ความรู้และเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์
- รายละเอียดเนื้อหาสาระ แผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทย เรื่อง
อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ด้วยการจัดการเรียนรู้ MACRO model จำนวน 4 แผน ดังตาราง
ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้		
1	การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	คาบเรียนที่ 1 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) 1.1 นักเรียนดูวิดีโอ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง (ความยาว 8.31 นาที) 1.2 นักเรียนดูวิดีโอจบแล้ว ครูแบ่งกลุ่ม (ความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน) กลุ่มละ 6 คน และแบ่งหน้าที่ในการทำงาน (หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และสมาชิก) จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาในประเด็นที่กำหนดและบันทึกคำตอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้ 1) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง มีลักษณะเด่นอย่างไร แนวคำตอบ: มีเนื้อเรื่องที่สนุกและน่าติดตาม, ปรากฏวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในอดีต, มีการใช้ภาษาที่สละสลวย, ให้แง่คิดและคุณค่าในการดำเนินชีวิต 2) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ปรากฏเรื่องราวในประวัติศาสตร์เรื่องใดบ้าง แนวคำตอบ: สภาพการสงครามเมื่อครั้งอดีต, ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม 3) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ปรากฏวิถีชีวิตด้านใดบ้าง แนวคำตอบ: ไม่มีสิทธิ์เลือกคู่ครองด้วยตนเอง ต้องปฏิบัติตามความพอใจของผู้ใหญ่, การแบ่งชนชั้นวรรณะ เช่น การไม่ยอมไปเกลือกกล้ำกับวงศ์ตระกูลอื่น

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		นอกจากวงศ์เทวดาด้วยกัน ทำให้เกิดการแต่งงานระหว่างพี่น้องสายเลือดเดียวกัน, มีความเชื่อทางไสยศาสตร์ เช่น การแก้บน การใช้เครื่องรางของขลัง การดูฤกษ์ยาม 1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสิ่งที่บันทึกคำตอบให้เพื่อนฟังและนักเรียนในชั้นเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับคำตอบของเพื่อน 2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) 2.1 ครูแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และแหล่งสืบค้นอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบ หรือสแกนคิวอาร์โคดในการเข้าถึงข้อมูล เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี 2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) แบ่งภาระงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในการสืบค้นข้อมูลจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้ 1) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง มีลักษณะเด่นอย่างไร 2) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏเรื่องราวในประวัติศาสตร์เรื่องใดบ้าง 3) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏวิถีชีวิตด้านใดบ้าง 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันศึกษามา

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		คาบเรียนที่ 2 3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อจัดทำแผนที่ความคิด และผู้สอนอธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม 4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) 4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานแผนที่ความคิดที่ได้ร่วมกันจัดทำ กลุ่มละ 3 นาที และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจในผลงานของเพื่อน 4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้ว นำผลงานติดเรียงกันบริเวณภายในห้องเรียน 4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับสติ๊กเกอร์หัวใจจากครู กลุ่มละ 3 ดวง และร่วมกันประเมินผลงานของเพื่อน โดยนำสติ๊กเกอร์หัวใจไปติดให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ (ไม่ติดสติ๊กเกอร์หัวใจลงในผลงานกลุ่มของตนเอง) กลุ่มใดได้รับสติ๊กเกอร์หัวใจสูงสุดถือเป็นกลุ่มขวัญใจของห้อง 5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสื่อ Infographic เผยแพร่ความรู้ เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี จากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
2	การวิเคราะห์และ วิจารณ์ตัวละคร	คาบเรียนที่ 1 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) 1.1 นักเรียนทุกคนในห้องเรียนนั่งล้อมเป็นวงกลมแล้ว ร่วมกันสนทนาในประเด็นที่กำหนด 1) การวิเคราะห์และการวิจารณ์หมายถึงอะไร แนวคำตอบ: การวิเคราะห์ หมายถึง ใคร่ครวญ, แยกออกเป็นส่วน ๆ เพื่อศึกษาให้ถ่องแท้ และการวิจารณ์ หมายถึง การให้คำตัดสินสิ่งที่เป็นศิลปกรรมหรือ วรรณกรรม เป็นต้น โดยผู้มีความรู้ควรเชื่อถือได้ ว่ามีค่า ความงามความไพเราะดีอย่างไร หรือมีข้อขาดตกบกพร่อง อย่างไรบ้าง 2) การวิเคราะห์และการวิจารณ์มีความสำคัญ อย่างไร แนวคำตอบ: การวิเคราะห์มีความสำคัญคือ ช่วยให้เข้าใจในข้อมูลนั้น ๆ อย่างถ่องแท้มากยิ่งขึ้นและเกิด วิจาร์ญาณในวิเคราะห์ตามมา การวิจารณ์มีความสำคัญคือ ช่วยให้เห็นแง่มุมของสิ่งที่วิจารณ์มากขึ้นว่าสิ่งนั้นดีหรือไม่ดี อย่างไร เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมอย่างไร ทำให้เกิดการ ปรับปรุงในสิ่งนั้น ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ จัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		3) การวิเคราะห์และการวิจารณ์มีประโยชน์ต่อ การศึกษาวรรณคดีหรือไม่ อย่างไร แนวคำตอบ: การวิเคราะห์และการวิจารณ์มี ประโยชน์ต่อการศึกษาวรรณคดีเป็นอย่างมาก เพราะช่วย ให้ผู้ศึกษาวรรณคดีเข้าใจในตัวบทวรรณคดี วิถีชีวิตความ เป็นอยู่ ลักษณะนิสัยตัวละคร ตลอดจนข้อคิดที่ปรากฏ และผู้ศึกษาสามารถเลือกนำสิ่งที่ดีและมีประโยชน์ใน วรรณคดี โดยผ่านการวิเคราะห์และตัดสินใจมาประยุกต์ใช้ ในชีวิตจริงได้ 1.2 นักเรียนทุกคนในห้องเรียนร่วมกันสนทนา ในประเด็นที่กำหนดข้างต้นและได้คำตอบเรียบร้อยแล้ว ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนอย่างน้อย 5 คน เพื่อบอกความ คิดเห็นของเพื่อนที่ได้ร่วมกันสนทนา 2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) 2.1 ครูแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียน วรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และแหล่ง สืบค้นอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบ หรือสแกนคิวอาร์โค้ดในการ เข้าถึงข้อมูล เรื่องการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร 2.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน (ความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน) กลุ่มละ 6 คน จำนวน 6 กลุ่ม และ แบ่งหน้าที่ในการทำงาน (หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และสมาชิก) และแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบใน การสืบค้นข้อมูลจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึก กะหมังกุหนิง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ วิเคราะห์และวิจารณ์ ลักษณะนิสัยของตัวละครจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิงด้วยวิธีการจับสลาก ดังนี้

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		กลุ่มที่ 1 ท้าวทุเรปัน ท้าวดาหา อิเหนา กลุ่มที่ 2 อิเหนา วิทยาสะก่า จินตะหรา กลุ่มที่ 3 สังคามาระตา วิทยาสะก่า จินตะหรา กลุ่มที่ 4 ท้าวกะหมังกุหนิง สังคามาระตา อิเหนา กลุ่มที่ 5 ท้าวทุเรปัน ท้าวดาหา ท้าวกะหมังกุหนิง กลุ่มที่ 6 ท้าวกะหมังกุหนิง วิทยาสะก่า จินตะหรา 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ในประเด็น ลักษณะนิสัยของตัวละคร จากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ที่ได้ร่วมกันศึกษามา และ ยกตัวอย่างพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ที่กระทำประกอบ การอภิปราย คาบเรียนที่ 2 3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อสรุปข้อมูล ที่ได้จากการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละครลักษณะนิสัยของ ตัวละคร จากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อจัดทำแผนที่ความคิด และผู้สอนอธิบายความรู้ ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม 4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) 4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานแผนที่ความคิดที่ ได้ร่วมกันจัดทำ กลุ่มละ 3 นาที และครูเปิดโอกาสให้ นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่ สนใจในผลงานของเพื่อน 4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้ว นำผลงานติดเรียงกันบริเวณภายในห้องเรียน

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับสติ๊กเกอร์หัวใจจากครู กลุ่มละ 3 ดวง และร่วมกันประเมินผลงานของเพื่อน โดยนำสติ๊กเกอร์หัวใจไปติดให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ (ไม่ติด สติ๊กเกอร์หัวใจลงในผลงานกลุ่มของตนเอง) กลุ่มใดได้รับ สติ๊กเกอร์หัวใจสูงสุดถือเป็นกลุ่มขวัญใจของห้อง 5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสื่อ Infographic เพื่อ เผยแพร่ความรู้ เรื่องการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร จากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผ่าน แอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก
3	ซึ่งชาบวรรณศิลป์	คาบเรียนที่ 1 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) 1.1 นักเรียนจับคู่กับเพื่อนในชั้นเรียน 1.2 นักเรียนแต่ละคู่รับบัตรคำประพันธ์ คู่ละ 1 แผ่น และร่วมกันวิเคราะห์คำประพันธ์ที่ได้รับว่าคำประพันธ์นั้น ปรากฏคุณค่าด้านวรรณศิลป์อย่างไร แนวคำตอบ: การใช้โวหาร, การใช้ภาพพจน์, การสรรคำ 1.3 ครูสุ่มตัวแทนนักเรียนจำนวน 6 คู่ เพื่ออธิบาย หลักการวิเคราะห์คำประพันธ์ที่ได้รับว่าปรากฏคุณค่า ด้านวรรณศิลป์อย่างไร 1.4 นักเรียนและครูร่วมกันสนทนาในประเด็นคุณค่า ด้านวรรณศิลป์

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการเรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		1) วรรณศิลป์หมายถึงอะไร แนวคำตอบ: วรรณศิลป์ หมายถึง กลวิธีในการแต่ง ซึ่งประกอบด้วยการเลือกใช้ถ้อยคำ โวหารสำนวน ลีลา ประโยค และการเรียบเรียงที่ประณีตงดงาม หรือมีรสทางวรรณคดีที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลทำให้คนอ่านได้รับผลในทางอารมณ์และความรู้สึกซาบซึ้งสเทือนใจ 2) คุณค่าด้านวรรณศิลป์ให้ประโยชน์อย่างไรต่อการศึกษาวรรณคดี แนวคำตอบ: วรรณศิลป์นับว่าเป็นศิลปะในการประพันธ์ที่แสดงถึงทักษะและความสามารถของผู้ประพันธ์ที่ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การสร้างสรรค์ภาษาให้เกิดความงดงามและส่งผลให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกคล้อยตามและเพลินเพลินในถ้อยคำ เข้าถึงอารมณ์ของคำประพันธ์และเกิดจินตภาพตามภาษาที่ผู้ประพันธ์เรียงร้อยไว้อย่างสมบูรณ์ 3) สิ่งใดที่จัดว่าเป็นวรรณศิลป์ แนวคำตอบ: การใช้จินตภาพ การใช้ภาพพจน์ การสรรคำ ฯลฯ 2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) 2.1 ครูแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และแหล่งสืบค้นอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบ หรือสแกนคิวอาร์โค้ดในการเข้าถึงข้อมูล เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		2.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน (คละ ความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน) แบ่งภาระงานและ หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงาน (หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และสมาชิก) ในการสืบค้น ข้อมูลจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับแถบคำประพันธ์จากผู้สอน กลุ่มละ 10 แถบคำประพันธ์ และให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม ร่วมกันวิเคราะห์วรรณศิลป์ที่ปรากฏจากคำประพันธ์ 2.4 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ในประเด็น ต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันศึกษามา คาบเรียนที่ 2 3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อสรุปข้อมูล ที่ได้จากการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อจัดทำแผนที่ความคิด และผู้สอน อธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม 4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) 4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานแผนที่ความคิดที่ ได้ร่วมกันจัดทำ กลุ่มละ 3 นาที และครูเปิดโอกาส ให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ประเด็นที่สนใจในผลงานของเพื่อน 4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้ว นำผลงานติดเรียงกันบริเวณภายในห้องเรียน

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับสติ๊กเกอร์หัวใจจากครู กลุ่มละ 3 ดวง และร่วมกันประพันธ์ผลงานของเพื่อน โดยนำสติ๊กเกอร์หัวใจไปติดให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ (ไม่ติด สติ๊กเกอร์หัวใจลงในผลงานกลุ่มของตนเอง) กลุ่มใดได้รับ สติ๊กเกอร์หัวใจสูงสุดถือเป็นกลุ่มขวัญใจของห้อง 5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสื่อ Infographic เพื่อ เผยแพร่ความรู้ เรื่องการวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผ่านแอปพลิเคชัน เฟซบุ๊ก
4	ข้อคิดจากวรรณคดีสุวิไล ชีวิตจริง	คาบเรียนที่ 1 1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation) 1.1 นักเรียนดูวิดีโอ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง (ความยาว 2.19 นาที) 1.2 นักเรียนดูวิดีโอที่สนใจแล้ว ตอบคำถามดังประเด็นต่อไปนี้ 1) หากนักเรียนเป็นท้าวดาห่านักเรียนจะมีวิธีการแก้ปัญหาข้างต้นอย่างไร แนวคำตอบ: ปรีksamเหสีและบุษบา ก่อน จึงค่อยตัดสินใจกระทำสิ่งต่าง ๆ 2) การกระทำของอิเหนาที่ไม่วิวาทกับบุษบา มีความเหมาะสมหรือไม่ อย่างไร

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		แนวคำตอบ: ไม่เหมาะสม เพราะแม้ว่าจะไม่รัก บุษบา ก็ควรบอกกล่าวกันหรือบอกความรู้สึกของตน ให้ชัดเจน การกระทำดังกล่าวถือว่าเป็นการดัดสัมพันธ์ ไม่ตรงกับกรงดาหาและทำให้ฝ่ายท้าวดาหาเสียหน้าเป็น อย่างยิ่ง 2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning) 2.1 ครูแนะแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือ เรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ แหล่งสืบค้นอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบ หรือสแกนคิวอาร์โค้ด ในการเข้าถึงข้อมูล เรื่องข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง 2.2 ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน (คละความสามารถแบ่ง ปานกลาง และอ่อน) กลุ่มละ 6 คน และแบ่งหน้าที่ใน การทำงาน (หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และ สมาชิก) จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาใน ประเด็นที่กำหนดและบันทึกคำตอบลงในกระดาษที่ครู แจกให้ 1) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ปรากฏข้อคิดในเรื่องใด 2) นักเรียนสามารถนำข้อคิดที่ปรากฏใน วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ด้านใดไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้บ้าง 2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสิ่งที่บันทึกคำตอบ ให้เพื่อนฟังและนักเรียนในชั้นเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันแสดง ความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่ อย่างไร กับคำตอบของ เพื่อน

ตารางที่ 5 รายละเอียดแผนการจัดการเรียนรู้วรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

แผนการจัดการ เรียนรู้ที่	เรื่อง	ลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
		คาบเรียนที่ 2 3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion) นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง เพื่อจัดทำแผนที่ความคิด และผู้สอนอธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม 4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting) 4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานแผนที่ความคิดที่ได้ร่วมกันจัดทำ กลุ่มละ 3 นาที และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจในผลงานของเพื่อน 4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้ว นำผลงานติดเรียงกันบริเวณภายในห้องเรียน 4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับสติ๊กเกอร์หัวใจจากครู กลุ่มละ 3 ดวง และร่วมกันประเมินผลงานของเพื่อน โดยนำสติ๊กเกอร์หัวใจไปติดให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ (ไม่ติดสติ๊กเกอร์หัวใจลงในผลงานกลุ่มของตนเอง) กลุ่มใดได้รับสติ๊กเกอร์หัวใจสูงสุดถือเป็นกลุ่มขวัญใจของห้อง 5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain) นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสื่อ Infographic เพื่อเผยแพร่ความรู้ เรื่องการสังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง จากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง ผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก
ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้		

2.2.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหาและการใช้ภาษา

2.2.1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา จากนั้นนำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์ เนื้อหา และการจัดกิจกรรม ใช้เกณฑ์ในการประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัด ประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

0 คือ ไม่แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัด ประเมินผลมีความสอดคล้องกัน

-1 คือ แน่ใจว่าตัวชี้วัด จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม และการวัด ประเมินผลไม่มีความสอดคล้องกัน

ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คำนวณค่าตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$\sum R$ = ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2.1.8 นำผลคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คน มาคำนวณหาดัชนีความสอดคล้อง โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป จะสามารถใช้ได้ ซึ่งแผนการจัดการเรียนรู้นี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) คือ 1.00

2.2.1.9 นำแผนการจัดการเรียนรู้แก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ โดยแก้ไขการใช้ภาษาให้ชัดเจนขึ้น

2.1.1.10 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

2.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดี ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ ข้อละ 1 คะแนน ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิดได้ 0 คะแนน รวมทั้งสิ้น 30 คะแนน ใช้ในการทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) โดยแบบทดสอบจะเป็นชุดเดียวกัน แต่สลับข้อและสลับตัวเลือก แบบทดสอบแบบปรนัยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพ ดังนี้

2.2.2.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี

2.2.2.2 ศึกษาการจัดการเรียนรู้ MARCRO model หลักการและวิธีการสร้างแบบทดสอบจากหนังสือ ตำรา และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2.2.3 จัดทำตารางวิเคราะห์แบบทดสอบตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (Revised) ดังนี้

ตารางที่ 6 โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (Revised)

จุดประสงค์การเรียนรู้/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมการวัด						รวม
	ความ รู้ ความ จำ	ความ เข้าใจ	การ ประยุกต์ ใช้	การ วิเคราะห์	การ ประเมิน ค่า	การ สร้าง สรรค์	
วิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมตามหลักการวิจารณ์เบื้องต้น	-	-	-	4	2	-	6
วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต	-	-	-	8	-	-	8
วิเคราะห์และประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ของวรรณคดีและวรรณกรรมในฐานะที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ	-	-	-	8	-	-	8

ตารางที่ 6 โครงสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4 ตามแนวคิดของ Bloom's Taxonomy (Revised) (ต่อ)

จุดประสงค์การเรียนรู้/ จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม	พฤติกรรมกรวัด						รวม
	ความ รู้ ความ จำ	ความ เข้าใจ	การ ประยุกต์ ใช้	การ วิเคราะห์	การ ประเมิน ค่า	การ สร้าง สรรค์	
สังเคราะห์ ข้อคิดจาก วรรณคดีและวรรณกรรม เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต จริง	-	-	4	4	-	-	8
รวม	-	-	4	24	2	-	30

2.2.2.4 สร้างแบบทดสอบ ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 45 ข้อ

2.2.2.5 เสนอแบบทดสอบให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้องของ
เนื้อหาและภาษา

2.2.2.6 นำแบบทดสอบที่แก้ไขตามความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว
เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านวัดและ
ประเมินผล ด้านละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาแล้วนำผลการพิจารณาของ
ผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยใช้
เกณฑ์การประเมิน (มาเรียมนิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 คือ ไม่แน่ว่าข้อคำถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 คือ แน่ใจว่าข้อคำถามไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่า
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับงานวิจัย ซึ่งแบบทดสอบวัดผล
สัมฤทธิ์นี้ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00

2.2.2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
โดยปรับข้อคำถามให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2.2.2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและเคยเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

2.2.2.9 นำผลการทดสอบมาวิเคราะห์คุณภาพรายข้อ โดยการหาค่าความยากง่าย (p) และหาค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบ โดยใช้เกณฑ์ความยากง่ายระหว่าง 0.20-0.80 และเกณฑ์อำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป (มาเรียม นิลพันธุ์, 2551: 180-188) โดยแบบทดสอบมีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.46-0.69 และค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.23-0.54 ผู้วิจัยคัดเลือกแบบทดสอบคงเหลือ 30 ข้อ

2.2.2.10 นำแบบทดสอบไปหาค่าความเชื่อมั่น ใช้สูตรของคูเดอร์และริชาร์ดสัน KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่น คือ 0.83

2.2.2.11 นำแบบทดสอบที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) และหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest)

2.2.3 แบบสอบถามความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจมีวิธีการสร้างดังนี้

2.2.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จากเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้อง

2.2.3.2 นำข้อมูลสาระสำคัญที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์ข้อมูลทั้งในด้านหลักการและแนวคิดมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

2.2.3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 2) ด้านบรรยากาศในการจัดการเรียนรู้ และ 3) ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการวัดระดับ 5 ระดับ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 179) ดังนี้

ระดับ 5 พึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 พึงพอใจมาก

ระดับ 3 พึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 พึงพอใจน้อย

ระดับ 1 พึงพอใจน้อยที่สุด

การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่วัดได้ (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 196) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

2.2.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความถูกต้อง จากนั้นแก้ไขตามความคิดเห็นของอาจารย์

2.2.3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่แก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์แล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน คือ ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านวัดและประเมินผล ด้านละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา หาค่าดัชนีความสอดคล้อง ใช้เกณฑ์การประเมิน (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558: 177) ดังนี้

+1 คือ แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 คือ ไม่แน่ใจว่าข้อความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 คือ แน่ใจว่าข้อความไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

โดยค่า IOC ที่ได้จะต้องมากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ขึ้นไป แสดงว่าแบบสอบถามความพึงพอใจสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเหมาะสมกับงานวิจัย ซึ่งแบบสอบถามความพึงพอใจนี้ได้ค่าความสอดคล้อง IOC เท่ากับ 1.00 เป็นค่าที่เหมาะสมและยอมรับได้

2.2.3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผ่านการพิจารณาและตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 คนแล้วไปเป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. ขั้นตอนทดลอง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยมีวิธีการดังนี้

3.1 ทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างด้วยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น

3.2 จัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ MACRO model ที่สร้างขึ้น จำนวน 4 แผน แผนละ 2 คาบเรียน รวมเวลาสอนทั้งหมด 8 คาบเรียน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง

3.3 ทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Posttest) ด้วยแบบทดสอบที่สร้างขึ้น ซึ่งเป็นชุดเดียวกับก่อนการจัดการเรียนรู้แต่สลับข้อคำถามและสลับตัวเลือก

3.4 กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.5 ตรวจสอบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

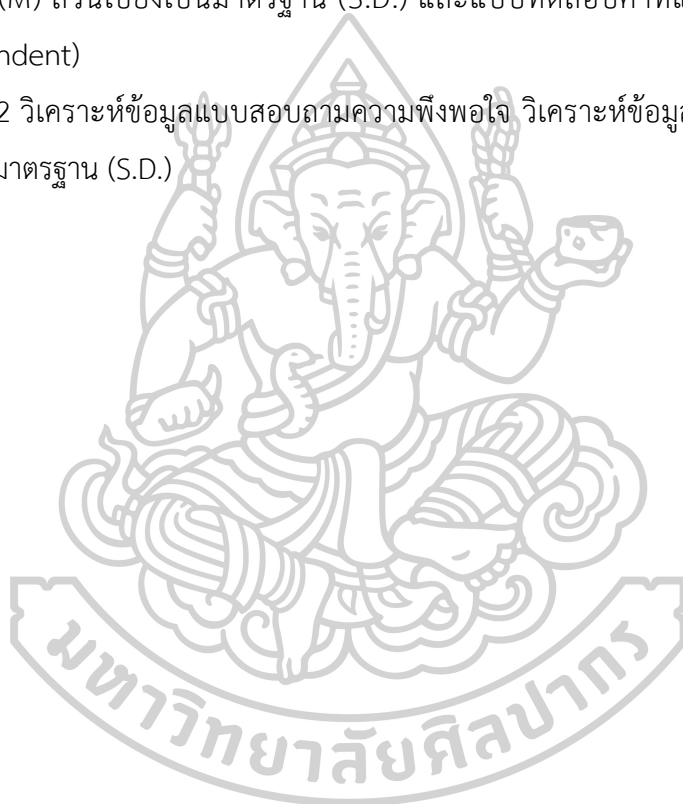
3.6 ตรวจสอบผลการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับ

4. ชั้นวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

4.1 วิเคราะห์คะแนนผลสัมฤทธิ์วรรณคดีไทยก่อนและหลังการเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) และแบบทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t -test dependent)

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความพึงพอใจ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ผู้วิจัยจึงเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน เพื่อตอบวัตถุประสงค์และคำถามของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ผู้วิจัยดำเนินการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนการจัดการเรียนรู้และหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วรรณคดีไทย	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็ม	คะแนน เฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	t	p
ก่อนการจัดการเรียนรู้	36	30	16.55	1.50	19.12	.00
หลังการจัดการเรียนรู้	36	30	21.03	2.37		

จากตารางที่ 7 พบว่า คะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังการจัดการเรียนรู้ (M = 21.03, S.D. = 2.37) สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ (M = 16.55, S.D. = 1.50) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามความพึงพอใจมาสอบถามนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 36 คน ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลสถิติด้วยการใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความ พึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้					
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนต่อเนื่องและเป็นลำดับ	4.94	0.23	พึงพอใจมากที่สุด	2
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นและหลากหลาย	4.92	0.28	พึงพอใจมากที่สุด	3
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้	4.97	0.17	พึงพอใจมากที่สุด	1
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสการทำงานร่วมกัน	4.86	0.35	พึงพอใจมากที่สุด	5
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและแสดงความคิด	4.89	0.32	พึงพอใจมากที่สุด	4
รวม		4.92	0.27	พึงพอใจมากที่สุด	(1)

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้
ตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ ความ พึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้					
6	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	4.89	0.32	พึงพอใจ มากที่สุด	3
7	ครูคอยช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนใน การปฏิบัติกิจกรรม	4.97	0.17	พึงพอใจ มากที่สุด	1
8	นักเรียนมีความสนิทสนมกับเพื่อนมาก ขึ้น	4.72	0.45	พึงพอใจ มากที่สุด	5
9	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการ เรียนรู้	4.75	0.44	พึงพอใจ มากที่สุด	4
10	บรรยากาศชั้นเรียนมีความสุขและ สนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรม การเรียนรู้	4.94	0.23	พึงพอใจ มากที่สุด	2
รวม		4.85	0.32	พึงพอใจ มากที่สุด	(2)
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้					
11	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและ วิเคราะห์จากการเรียนรู้	4.92	0.28	พึงพอใจ มากที่สุด	1
12	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงาน ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	4.72	0.45	พึงพอใจ มากที่สุด	3
13	นักเรียนได้รับความรู้และเกิดความ เข้าใจในการเรียนวรรณคดีมากขึ้น	4.69	0.47	พึงพอใจ มากที่สุด	4
14	นักเรียนสามารถพิจารณาและตัดสิน คุณค่าของวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมี เหตุผล	4.61	0.49	พึงพอใจ มากที่สุด	5

ตารางที่ 8 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model (ต่อ)

ข้อ	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย (M)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
15	นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.81	0.40	พึงพอใจมากที่สุด	2
รวม		4.75	0.42	พึงพอใจมากที่สุด	(3)
ค่าระดับความพึงพอใจของนักเรียนโดยรวม		4.84	0.34	พึงพอใจมากที่สุด	

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.84$, $S.D. = 0.34$) และพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงตามลำดับสูงสุดลงมา ดังนี้

1. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.92$, $S.D. = 0.27$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้ ($M = 4.97$, $S.D. = 0.17$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนต่อเนื่องและเป็นลำดับ ($M = 4.94$, $S.D. = 0.23$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นและหลากหลาย ($M = 4.92$, $S.D. = 0.28$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

2. ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้ ($M = 4.85$, $S.D. = 0.32$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) ครูคอยช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม ($M = 4.97$, $S.D. = 0.17$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2) บรรยากาศชั้นเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ ($M = 4.94$, $S.D. = 0.23$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และ 3) ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน ($M = 4.89$, $S.D. = 0.32$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

3. ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ ($M = 4.75$, $S.D. = 0.42$) เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดลงมา 3 ลำดับแรก ดังนี้ 1) นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและวิเคราะห์จากการเรียนรู้ ($M = 4.92$, $S.D. = 0.28$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 2) นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($M = 4.81$, $S.D. = 0.40$)

อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด และ 3) นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
($M = 4.72$, $S.D. = 0.45$) อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/2 โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี สังกัดเทศบาลเมืองราชบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 36 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง จำนวน 4 แผน มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย จำนวน 30 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00 ค่าความยากง่าย (p) อยู่ระหว่าง 0.46-0.69 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.23-0.54 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 15 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

งานวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยก่อนทดลอง (Pre Experimental Designs or Non Designs) กลุ่มเดียวสอบก่อนและหลังการทดลอง (The One-Group Pretest-Posttest Design) ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ทางสถิติ วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำคะแนนมาเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยทดสอบค่าทีแบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test dependent) และวิเคราะห์ความพึงพอใจ โดยใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model อภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า MACRO model เป็นการสอนที่ มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกตั้งคำถามและตอบคำถาม ได้ศึกษาและค้นหาข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อนำมา สร้างองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้นั้นมาสื่อสารและนำเสนอได้ ซึ่งเป็นรูปแบบการสอนที่เน้นให้ ผู้เรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้เสริมแรง ดังนั้นหลังจากที่ผู้เรียนได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วย MACRO model แล้ว ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ที่คงทนและเกิดความเข้าใจในการศึกษาวรรณคดี มากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนรู้แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอนคือ ขั้นที่ 1 นักเรียนให้ความสนใจในการร่วม กิจกรรมเป็นอย่างดี โดยครูใช้สื่อที่หลากหลาย เช่น วิดีทัศน์ บัตรภาพ บัตรคำ ซึ่งเป็นการกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดแรงจูงใจมากขึ้น ดังที่นุชลี อูปภัย (2558: 52) ได้กล่าวถึงการทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจใน การเรียนว่า ครูจำเป็นต้องทำให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนเพื่อให้นักเรียนเกิดความ กระตือรือร้น โดยพยายามทำให้นักเรียนเกิดความมั่นใจในความสามารถของตนเอง เห็นคุณค่าของสิ่ง ที่เรียน และพร้อมที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาตนเองตลอดเวลา ขั้นที่ 2-4 ครูใช้กิจกรรมที่ เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ ให้นักเรียนได้เรียนรู้และสรุปองค์ความรู้ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนมีส่วน ร่วมในห้องเรียนและเกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน คณะกรรมการกระทรวงศึกษาธิการ (2562: 4) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญไว้ว่า เป็นกระบวนการที่ส่งเสริม ผู้เรียนให้มีส่วนร่วมในห้องเรียน สร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มุ่งให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ สร้างองค์ความรู้ และสร้างสรรค์ผลงานได้ด้วยตนเอง และในขั้นที่ 5 นักเรียนมีความกระตือรือร้นเป็น อย่างมาก เพราะนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันสร้างชิ้นงานรูปแบบอินโฟกราฟิกที่ได้จากการสรุป องค์ความรู้และเผยแพร่ผลงานผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของ บทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ดังที่การุณ สกุลประดิษฐ์ และคณะ (2559: 5) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของ อินโฟกราฟิกไว้ว่าอินโฟกราฟิกช่วยให้การนำเสนอข้อมูลข่าวสารนั้น ๆ ดึงดูดความสนใจของ กลุ่มเป้าหมายได้มากขึ้นเพราะข้อมูลในอินโฟกราฟิกเป็นตัวเลขเรื่อง ช่วยสร้างความน่าสนใจและ แปลกตา และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาสาระที่ต้องการสื่อได้ง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น เพราะข้อมูลใน อินโฟกราฟิกมักผ่านการสรุปและเรียบเรียงให้กระชับ เข้าใจง่าย สื่อสารอย่างตรงไปตรงมา สอดคล้อง กับพัชรา วาณิชชิน (2558: 231) ที่ได้กล่าวถึงข้อดีของอินโฟกราฟิกไว้ว่า อินโฟกราฟิกช่วย

สร้างความน่าสนใจ ความเข้าใจและการจดจำได้ดีกว่าและนานกว่าการใช้ข้อความสื่อสารเพียงอย่างเดียว ช่วยให้เข้าใจข้อมูลในปริมาณมากได้ดีขึ้นและพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และระบบการคิดอีกด้วย

ผลการจัดการเรียนรู้ MACRO model ที่เกิดขึ้นสอดคล้องกับแนวคิดของดิเรก วรรณเศียร (2560: 3-4) บุรณาการมาจากแนวคิดที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ใหม่และสิ่งประดิษฐ์ใหม่ โดยการใช้กระบวนการทางปัญญาและกระบวนการทางสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายเรื่องที่ได้นำแนวคิด MACRO model มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ดังงานวิจัยของ ธนพร เลิศโพธาวัฒนา (2561: 54) ที่พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน งานวิจัยของปิยนิชา สงวนนาม (2566: 141) ก็พบว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน รวมทั้งงานวิจัยของนภัสกร โพธาราม และมนตรี ทองมูล (2567: 334) ก็พบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ซึ่งเกิดจากการนำ MACRO model มาใช้

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากบันทึกหลังแผนการจัดการเรียนรู้พบว่า รูปแบบ MACRO model สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยได้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เริ่มต้นด้วยการที่ครูให้นักเรียนรับชมวิดีโอเกี่ยวกับวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ซึ่งเนื้อหาในวิดีโอมีความน่าสนใจและเชื่อมโยงกับบทเรียนได้เป็นอย่างดี ระหว่างการรับชมครูได้สังเกตเห็นว่านักเรียนทุกคนในชั้นเรียนมีความตั้งใจและมีสมาธิในการชมวิดีโอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการเรียนรู้อย่างชัดเจน เมื่อรับชมวิดีโอเสร็จแล้ว ครูจึงตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่ได้รับชม เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์และตอบคำถามตามประเด็นที่ครูกำหนด นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้นในการตอบคำถามเป็นอย่างดีสามารถตอบได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็น หลังจากนั้นครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อยเพื่อให้นักเรียนได้ร่วมกันจัดทำแผนที่ความคิดที่สะท้อนถึงการวิเคราะห์วรรณคดีที่ได้เรียนรู้ในขั้นต้น ระหว่างที่นักเรียนทำกิจกรรมเป็นกลุ่มนั้น ครูสังเกตไดว่านักเรียนแต่ละกลุ่มมีการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ นักเรียนในแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันอย่างชัดเจนและทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและแสดงออกถึงความตั้งใจ เพื่อให้ผลงานของกลุ่มออกมาดีที่สุด เมื่อจัดทำแผนที่ความคิดเรียบร้อยแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มได้นำผลงานของกลุ่มตนเองออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน ในขั้นตอนนี้ นักเรียนไม่เพียงแต่ได้ฝึกฝนทักษะการพูดและการนำเสนอจนให้ชัดเจนและมีความมั่นใจมากขึ้น แต่ยังมีการโต้ตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย โดยนักเรียนทุกคนแสดงออกถึงการรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนอย่างตั้งใจ และมีการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันในบรรยากาศที่เป็นมิตร มีความร่วมมือและเข้าใจซึ่งกันและกันและในขั้นสุดท้ายนักเรียนได้ออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อสรุป

และเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีที่ได้เรียนรู้ ผ่านทางแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการเผยแพร่ความรู้ที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่องการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร ครูให้นักเรียนทุกคนนั่งล้อมเป็นวงกลมเพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับประเด็นการวิเคราะห์ตัวละครที่นักเรียนจะได้เรียนรู้ จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตอบคำถาม จะเห็นได้ว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการคิดและตอบคำถามอย่างเป็นระบบ นักเรียนช่วยกันเสนอแนวคิดและร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ จนสามารถหาข้อสรุปในประเด็นที่ครูกำหนดได้อย่างมีเหตุผลและเป็นกระบวนการ แสดงให้เห็นถึงความรู้และความเข้าใจในเรื่องที่เรียน จากนั้นครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนเพื่อสืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เนื้อหาที่สืบค้นเน้นการวิเคราะห์และวิจารณ์ลักษณะนิสัยของตัวละคร ช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวละครในเชิงลึกมากยิ่งขึ้น เมื่อสืบค้นข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้สืบค้นมา โดยแต่ละคนได้แสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกันอย่างสร้างสรรค์ ทำให้กระบวนการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนทุกคนในกลุ่มมีส่วนร่วมในการพิจารณาข้อมูลและช่วยกันสรุปสาระสำคัญ จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันจัดทำแผนที่ความคิดที่สรุปความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร โดยแต่ละกลุ่มได้พัฒนาทักษะการคิด การทำงานร่วมกัน และการนำเสนอผลงานอย่างชัดเจนและเป็นระบบ ซึ่งทักษะเหล่านี้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม เมื่อจัดทำแผนที่ความคิดเสร็จเรียบร้อยแล้ว นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานของกลุ่มตนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน นักเรียนได้ฝึกทักษะการพูด กระบวนการคิด ส่งผลให้การนำเสนอข้อมูลมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นและในขั้นสุดท้ายนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อสรุปและเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละครที่ได้เรียนรู้ผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง ซึ่งชาบวรรณศิลป์ ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนในชั้นเรียนเพื่อทำกิจกรรมวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ซึ่งในขั้นตอนนี้ครูสังเกตเห็นว่านักเรียนแต่ละคู่มีความสุขและสนุกสนาน นักเรียนมีรอยยิ้มและแสดงออกถึงความสนใจในการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณศิลป์ นักเรียนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันในบรรยากาศที่เป็นกันเอง ทำให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีความหมาย หลังจากนั้นครูได้แบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย เพื่อให้แต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าของวรรณศิลป์ที่ปรากฏในวรรณคดี โดยนักเรียนแต่ละกลุ่มตั้งใจและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมเป็นอย่างดี ทุกคนมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความรู้ ช่วยกันคิดวิเคราะห์อย่างมีหลักการเพื่อให้ได้ข้อสรุปที่ถูกต้องและชัดเจนที่สุดนักเรียนแต่ละกลุ่มได้ร่วมกันจัดทำแผนที่ความคิดซึ่งเป็นการสรุปความรู้เกี่ยวกับคุณค่าด้านวรรณศิลป์ ในขั้นนี้ นักเรียนไม่เพียงได้ฝึกฝนทักษะการคิดวิเคราะห์เท่านั้น แต่ยังได้ฝึกทักษะการสื่อสาร การพูด และการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ

อีกด้วย นักเรียนแต่ละคนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแสดงความสามารถในการนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน ซึ่งเป็นการฝึกทักษะการนำเสนออย่างเป็นทางการ เพื่อเตรียมความพร้อมในการใช้ทักษะการสื่อสารในอนาคต การนำเสนอหน้าชั้นเรียนยังช่วยเสริมสร้างความมั่นใจและทักษะการสื่อสารในที่สาธารณะให้นักเรียนได้เป็นอย่างดี และในขั้นสุดท้าย นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกซึ่งเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลที่สรุปและสื่อสารคุณค่าของวรรณศิลป์ได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจ โดยผลงานที่ได้ออกแบบนั้นจะถูกเผยแพร่ผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก ซึ่งเป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการสื่อสารและเผยแพร่ความรู้ให้เข้าถึงผู้คนในวงกว้างมากยิ่งขึ้น

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง ครูให้นักเรียนรับชมวิดีโอ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมิงกุหนิง ซึ่งเป็นเรื่องราวสำคัญที่มีข้อคิดเชื่อมโยงกับการดำเนินชีวิตในระหว่างการรับชมวิดีโอ นักเรียนมีความตั้งใจและมีสมาธิจดจ่อกับสิ่งที่ได้รับชม จากนั้นครูได้ตั้งคำถามที่เชื่อมโยงกับเนื้อหาที่นักเรียนได้รับชม เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อคิดจากวรรณคดี นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นในการตอบคำถามอย่างสร้างสรรค์ แสดงออกถึงความรู้และทัศนคติที่หลากหลายในการวิเคราะห์วรรณคดีและนำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริง หลังจากการอภิปรายและตอบคำถาม ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อให้แต่ละกลุ่มได้ค้นหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ อย่างอิสระ จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและอภิปรายความรู้ที่ได้สืบค้นมาอย่างมีเหตุผลและสร้างสรรค์ ซึ่งช่วยส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันในกลุ่ม จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันจัดทำแผนที่ความคิดเพื่อสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับข้อคิดจากวรรณคดีที่สามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และในขั้นสุดท้าย นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ออกแบบสื่ออินโฟกราฟิกเพื่อสื่อสารและเผยแพร่ข้อคิดที่ได้สังเคราะห์มาจากวรรณคดีสู่ชีวิตจริง ผ่านแอปพลิเคชันเฟซบุ๊ก โดยสื่อดิจิทัลที่ออกแบบนี้ไม่เพียงแต่ช่วยเสริมทักษะด้านการออกแบบและการใช้เทคโนโลยีให้นักเรียนเท่านั้น แต่ยังเป็นการฝึกฝนการนำเสนอข้อคิดและความรู้ในรูปแบบที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่ายอีกด้วย

สรุปได้ว่า การนำรูปแบบ MACRO model มาใช้ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพสูง เพราะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี โดยช่วยสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เปิดกว้างและส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกสนุกสนานและมีความสุขในการร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ครูจัดขึ้น นอกจากนี้ครูยังต้องเป็นผู้เสริมแรงบวกและให้กำลังใจนักเรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยสร้างความมั่นใจและกระตุ้นให้นักเรียนพัฒนาตนเอง การสนับสนุนและเสริมแรงดังกล่าวไม่เพียงทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนเท่านั้น แต่ยังส่งผลให้นักเรียนสามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยได้ดียิ่งขึ้น

2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุดทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นลำดับที่ 1 รองลงมาคือด้านบรรยากาศในการเรียนรู้และด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้เป็นลำดับสุดท้าย

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้านพบว่า ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นประเด็นที่นักเรียนพึงพอใจสูงสุด เนื่องจากการจัดกิจกรรมรูปแบบ MACRO model นั้นมีการออกแบบที่เน้นให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง นักเรียนมีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้มากขึ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้ฝึกฝนทักษะหลากหลายรูปแบบอย่างครอบคลุม การจัดการเรียนรู้รูปแบบนี้ช่วยให้นักเรียนไม่เพียงแต่รับฟังหรือทำตามคำสั่งของครูเท่านั้น แต่ยังสามารถฝึกตั้งคำถามที่มีความหมายตอบคำถามได้อย่างมีหลักการและเหตุผล นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยในการประมวลผลข้อมูลที่ได้รับและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้นักเรียนยังได้ฝึกทักษะการสื่อสารทั้งในการพูดและการเขียน ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการแสดงออกทางความคิด การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะการทำงานเป็นทีมก็เป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบสำคัญที่นักเรียนได้ฝึกฝนอย่างเข้มข้น ได้เรียนรู้วิธีการทำงานร่วมกับเพื่อน การแบ่งหน้าที่และความรับผิดชอบ และการสื่อสารกันภายในทีมเพื่อให้การทำงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ยิ่งไปกว่านั้นนักเรียนยังได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะในการสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อหาความรู้เพิ่มเติมไม่เพียงแต่เพิ่มพูนความรู้ในด้านวิชาการแต่ยังสร้างเสริมทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเองที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในระยะยาว ซึ่งนักเรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้เกิดความรู้ที่คงทนมากขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของนันทน์ภัส นิยมทรัพย์ (2560: 75) ที่ได้กล่าวถึงการทำงานเป็นทีมไว้ว่า นักเรียนจะได้พัฒนาการสื่อสาร การปฏิบัติต่อเพื่อนสมาชิก การแก้ไขปัญหาเพื่อให้งานเกิดผลสำเร็จลุล่วง นอกจากนี้นักเรียนยังได้เรียนรู้ทักษะกระบวนการทำงานและได้พัฒนาคุณลักษณะนิสัยของตนเอง ฌีรดา เวชญาลักษณ์ (2561: 59-60) ได้กล่าวถึงกระบวนการทำงานเป็นทีมไว้ว่า การทำงานเป็นทีมเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการพัฒนาผู้เรียนในปัจจุบันที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนค้นหาและสร้างองค์ความรู้จากการอ่าน มีทักษะปฏิสัมพันธ์ และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 2 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO Model ช่วยส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และกระตุ้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ นักเรียนมีความกระตือรือร้นมากขึ้น และแสดงให้เห็นถึงความสนใจในการเรียนรู้ ช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยที่นักเรียนไม่ได้เป็นเพียงผู้รับข้อมูลเท่านั้น แต่ยังมีบทบาทสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ร่วมกันผ่านการอภิปราย การตั้งคำถาม และการตอบคำถามอย่างสร้างสรรค์ นอกจากนี้การจัดการเรียนรู้ในลักษณะนี้ยังช่วยสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี

ระหว่างนักเรียนภายในกลุ่มและภายในห้องเรียน นักเรียนมีโอกาสดำเนินงานร่วมกับเพื่อน ทำให้เกิดความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนได้เรียนรู้การสื่อสารและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในบรรยากาศที่เปิดกว้างและเป็นมิตร นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจซึ่งกันและกันภายในกลุ่ม รวมถึงได้พัฒนาทักษะการฟังและการเคารพความคิดเห็นของผู้อื่น อีกทั้งการที่นักเรียนได้มีโอกาสสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ ช่วยให้นักเรียนได้พัฒนาทักษะทางสังคมและทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้มีคะแนนเฉลี่ยเป็นลำดับที่ 3 ซึ่งน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้ อาจมีสาเหตุมาจากประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนที่ยังไม่มากพอ ทำให้นักเรียนมองไม่เห็นถึงประโยชน์ของการเรียนรู้วรรณคดีไทยหรือนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างชัดเจน อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญคือเนื้อหาของวรรณคดีเรื่องอิเหนามีการใช้ภาษาและคำศัพท์โบราณที่ซับซ้อน คำบางคำเป็นศัพท์เฉพาะที่ยากต่อการเข้าใจ จึงต้องใช้เวลาในการค้นหาและแปลความหมายของคำศัพท์มากขึ้น ซึ่งครูอาจให้ความช่วยเหลือเพิ่มเติม เช่น การอธิบายคำศัพท์โบราณหรือศัพท์ยากและเชื่อมโยงเนื้อหาวรรณคดีกับชีวิตประจำวันในรูปแบบที่นักเรียนเข้าใจและเห็นความสำคัญได้ง่ายขึ้น โดยครูอาจใช้วิธีการสอนที่เชื่อมโยงข้อคิดให้เข้ากับเหตุการณ์ในสังคมปัจจุบันหรือสร้างกิจกรรมที่เน้นการประยุกต์ใช้ความรู้จากวรรณคดีในบริบทที่นักเรียนคุ้นเคย เมื่อนักเรียนได้รับการชี้แนะและคำอธิบายที่ชัดเจนขึ้นจะเริ่มเห็นถึงประโยชน์ของวรรณคดีมากขึ้นตามลำดับและสามารถนำข้อคิดไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะจากการทำวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 MACRO model เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ฝึกฝนให้นักเรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ครูจึงต้องวางแผนให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามขั้นตอนที่กำหนด ส่งเสริมให้นักเรียนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็น

1.2 MACRO model ช่วยให้ผู้สังเกตหลังการเรียนรู้ของนักเรียนสูงขึ้น ครูควรเลือกเนื้อหาที่นักเรียนสามารถค้นหาความรู้แล้วนำมาสร้างเป็นองค์ความรู้ของตนเองได้จะสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะและมีวิจารณ์ญาณมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สามารถนำรูปแบบ MACRO model ไปทดลองใช้ร่วมกับเทคนิคอื่น ๆ

2.2 สามารถนำรูปแบบ MACRO model ไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

2.3 สามารถนำรูปแบบ MACRO model ไปทดลองใช้กับการฝึกทักษะด้านอื่น ๆ เช่น การอ่านจับใจความ การอ่านอย่างมีวิจารณญาณ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2555). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล ฉบับปรับปรุง**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- การุณ สกุลประดิษฐ์ และคณะ. (2559). **คู่มือการฝึกอบรมการเพิ่มประสิทธิภาพเทคนิคการนำเสนอด้วย Infographic**. กรุงเทพฯ: สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน.
- กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ, คุณหญิง. (2557). **พุทธศักราช 2457-2467 สิบปีนั้น วรรณคดีสโมสร หนังสือที่ระลึกเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ พุทธศักราช 2557 และวาระ 100 ปี วรรณคดีสโมสร**. ขอนแก่น: หจก. ขอนแก่นการพิมพ์.
- กุสุมา รัชชมณี. (2548). **หนังสือเรียนชุดวรรณคดีวิจักษ์**. กรุงเทพฯ: ครูสภาลาดพร้าว.
- กุลลาบ มัลลิกะมาส. (2555). **ความรู้ทั่วไปทางวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- จงชัย เจนหัตถการกิจ. (2560). **เสริมปรีชาญาณวิชาภาษาไทย ม.3. พิมพ์ครั้งที่ 7**. กรุงเทพฯ: แอคทีฟพริ้นท์ จำกัด.
- จิรวรรณ สรบุญทอง. (2563). "การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและทักษะการร่วมมือของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคจิ๊กซอว์ 3 ร่วมกับการใช้คำถามพัฒนาการคิด." วิทยานิพนธ์การศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การสอนภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจตนา นาควัชร. (2521). **ทฤษฎีเบื้องต้นแห่งวรรณคดี**. กรุงเทพฯ: ดวงกมล.
- ชลธิชา หอมฟุ้ง. (2557). "การพัฒนารูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสัจสีเพื่อส่งเสริมความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักศึกษา ระดับปริญญาบัณฑิต." วิทยานิพนธ์การศึกษาปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชัตสุณี สิ้นธุลี. (2550). **วรรณคดีทัศนา**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. (2545). **การสอนภาษาไทยขั้นพื้นฐานระดับมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์.
- ณิรชา เวชญาติลักษณ์. (2561). **หลักการจัดการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดนยา วงศ์ณะชัย. (2542). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิษณุโลก: โปรแกรมวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.

ดิเรก วรรณเศียร. (2560). **MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21.**

กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ทิตินา แหมมณี. (2560). **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.**

พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธนพร เลิศโพธาวัฒนา. (2561). "การพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาชีววิทยา เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21: MACRO MODEL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6." มหาวิทยาลัยรังสิตปทุมธานี.

นันทฤกษ์ ปรมา. (2563). "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการใช้เทคนิคเพื่อนคู่คิด." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นันทน์ภัส นิยมทรัพย์. (2560). **ความรู้พื้นฐานด้านการเรียนการสอน.** นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นาถนภา บริบูรณ์เกษตร. (2562). "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนวรรณกรรมไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการปรับใช้รูปแบบการสอนวรรณคดีไทยโดยประยุกต์ใช้วิธีสัจสี."

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นุชลี อุภัย. (2558). **จิตวิทยาการศึกษา.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บันลือ พฤกษ์วัน. (2557). **แนวพัฒนาการอ่านเร็ว-คิดเป็น.** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, มล. (2543). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ศยาม.

บุญเหลือ เทพยสุวรรณ, มล. (2556). **วิเคราะห์วรรณคดีไทย.** กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ประภาศรี สีอำไพ. (2550). **วัฒนธรรมทางภาษา.** พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ปราณี จันทร์เก็น และคณะ. (2566) **ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี. สัมภาษณ์, 3 กรกฎาคม.**

ปัญญา บริสุทธิ. (2542). **วิเคราะห์วรรณคดีไทยโดยประเภท.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

ปิยนิชา สงวนนาม. (2566). "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทพศิรินทร์นนทบุรี เรื่องมนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม โดยการจัดการเรียนรู้รูปแบบ MACRO model." **วารสารวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 7, 2: 140-148.**

ปิยนุช แหวนเพชร. (2560). "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้วิธีการสืบเสาะหาความรู้ร่วมกับเทคนิคการใช้แผนภาพความคิด." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- เปลื้อง ณ นคร. (2543). **ประวัติศาสตร์ไทย**. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- ผดุงชัย ภูพัฒน์. (2551). **การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6: เล่มที่ 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย**. กรุงเทพฯ: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน).
- พรทิพย์ แข็งขัน. (2555). **ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ชุดฝึกอบรมครู**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรา วาณิชวสิน. (2558). "ศักยภาพของอินโฟกราฟิก (Infographic) ในการเพิ่มคุณภาพการเรียนรู้." **วารสารปัญญาภิวัฒน์**, 7: 231.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2549). **ทักษะ 5C ของครู 4.0 เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). **วิธีวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 9. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: บริษัทนานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่นส์ จำกัด.
- รื่นฤทัย สัจจพันธุ์. (2543). **สารคดี Non-Fiction**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2541). **วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ธรรมชาติ.
- วินิตา ดิถียนต์. (2557). **เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง การสร้างจิตสำนึกข้าราชการวรรณคดีมรดกไทย ในการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการพัฒนาวิทยากรหลักการจัดการเรียนการสอนวรรณคดีไทย**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยศิลปากร วังท่าพระ.
- วิภา กองนันทน์. (2556). **วรรณคดีศึกษา**. กรุงเทพฯ: สกสค. ลาดพร้าว.
- ศรีวิไล ดอกจันทร์. (2529). **การสอนวรรณคดีและวรรณกรรมไทย**. เชียงใหม่: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศานติ ภัคดีคำ และพอฟล สุกใส. (2563). **หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม ชุดเพิ่มศักยภาพ ประวัติวรรณคดี ม.4-6 เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: บริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566). เข้าถึงได้จาก <https://www.niets.or.th/th/>
- สถาพร พุทธิพิฏฐกุล. (2558). **เอกสารประกอบการฝึกอบรม “คุณภาพผู้เรียน.....เกิดจากกระบวนการเรียนรู้”**. สระแก้ว: คณะเทคโนโลยีการเกษตร มหาวิทยาลัยบูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.
- สายทิพย์ นุกูลกิจ. (2543). **วรรณกรรมไทยปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์.พรินติ้งแมสโปรดักส์.

สิทธิพันธ์ บุญสวยขวัญ. (2565). "การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยและความสุขในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยการใช้แนวคิดเกมมิฟิเคชันร่วมกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ." วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการสอนภาษาไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สิริพัชร เจษฎาวิโรจน์. (2552). **การสอนระดับประถมศึกษา 2**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. (2558). **เจิมจันทน์กัสดาล: ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย**. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุธิวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. (2543). **วรรณคดีวิเคราะห์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

เสนีย์ วิลาวรรณ และคณะ. (2559). **หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ม.5 เล่ม 2**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด.

อนุমানราชธน, พระยา. (2546). **การศึกษาวรรณคดีไทยในแง่วรรณศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ศยาม.

อิงอร สุพันธุ์วณิช. (2554). **วรรณกรรมวิจารณ์: ร้อยกรองปัจจุบัน**. กรุงเทพฯ: บริษัทนาเพรส จำกัด.

อิงอร สุพันธุ์วณิช และคณะ. (2555). **ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ชุดฝึกอบรมครู**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาษาอังกฤษ

Gerber, U. (2015). "Literary role play." *ELIT Journal*, 44, 3: 199-203.

Khatib, M., and Rahimi, A. H. (2012). "Literature and Language Teaching." *Journal of Academic and Applied Studies*, 2, 6: 32-38. <http://academians.org/Media/Default/Articles/June2012/June4.pdf>.

Ruubel, K., and Laanemets, U. (2012). "Teaching Literature In and Outside of the Classroom." *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 45: 216-226.

ภาคผนวก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ สมพร ร่วมสุข

วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาภาษาและวรรณคดีไทย

ตำแหน่ง ข้าราชการบำนาญ

สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

2. รองศาสตราจารย์ ดร.กมลพัทธ์ ใจเอือกเย็น

วุฒิการศึกษา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย

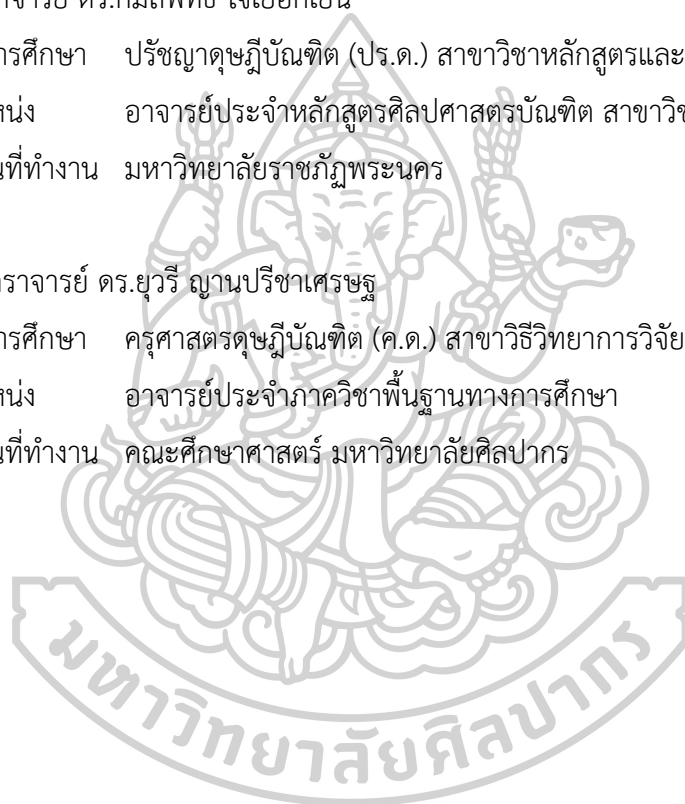
สถานที่ทำงาน มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ยุวรี ญาณปรีชาเศรษฐ์

วุฒิการศึกษา ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ค.ด.) สาขาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา

ตำแหน่ง อาจารย์ประจำภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา

สถานที่ทำงาน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

โรงเรียนสาธิตเทศบาลเมืองราชบุรี

รายวิชาภาษาไทย 1

รหัสวิชา ท31101

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เพลิดเพลินคำวรรณคดี เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง

เรื่อง การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี

จำนวน 2 คาบเรียน

ผู้สอน นายสุเมธ เขียวโสภา

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้

มาตรฐาน ท 5.1 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่าและนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด

ท 5.1 ม.4-6/2 วิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 1) นักเรียนอธิบายความเชื่อมโยงของวรรณคดีกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง (K)
- 2) นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตได้ถูกต้อง (P)
- 3) นักเรียนบอกประโยชน์และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ถูกต้อง (A)

3. สาระสำคัญ

วรรณคดีและวรรณกรรมเป็นมรดกทางภาษาของไทยที่นับว่ามีความเชื่อมโยงกับประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีตกระทั่งปัจจุบันมาอย่างยาวนาน การศึกษาวรรณคดีให้ลึกซึ้งและถ่องแท้จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับมนุษย์ เพราะจะทำให้เข้าใจสภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่และเหตุการณ์ต่าง ๆ ในอดีต สามารถนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินชีวิตและเห็นถึงประโยชน์ของการศึกษาวรรณคดี

4. สารการเรียนรู้

การวิเคราะห์ลักษณะเด่นของวรรณคดีและวรรณกรรมเกี่ยวกับเหตุการณ์ประวัติศาสตร์และวิถีชีวิตของสังคมในอดีต

5. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- 5.1 ความสามารถในการสื่อสาร
- 5.2 ความสามารถในการคิด
- 5.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 5.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต
- 5.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

6. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 6.1 ใฝ่เรียนรู้
- 6.2 มุ่งมั่นในการทำงาน
- 6.3 รักความเป็นไทย

7. ชิ้นงาน/ภาระงาน

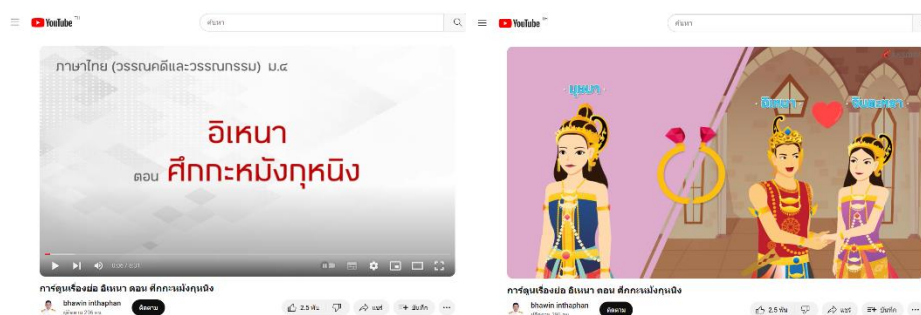
- 7.1 แผนที่ความคิด
- 7.2 สื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี

8. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (MACRO model)

คาบเรียนที่ 1

1. ขั้นสร้างแรงจูงใจ (Motivation)

- 1.1 นักเรียนดูวิดีโอ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง (ความยาว 8.31 นาที)

เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/CNgFh>

1.2 นักเรียนดูวีดิทัศน์จบแล้ว ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน (ละความสามารถเก่ง ปานกลาง และอ่อน) กลุ่มละ 6 คน และนักเรียนแบ่งหน้าที่ในการทำงาน (หัวหน้ากลุ่ม รองหัวหน้ากลุ่ม เลขานุการ และสมาชิก) จากนั้นนักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสนทนาในประเด็นที่กำหนดและบันทึกคำตอบลงในกระดาษที่ครูแจกให้

1) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง มีลักษณะเด่นอย่างไร

แนวคำตอบ: มีเนื้อเรื่องที่สนุกและน่าติดตาม, ปรากฏวัฒนธรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของคนในอดีต, มีการใช้ภาษาที่สละสลวย, ให้แง่คิดและคุณค่าในการดำเนินชีวิต

2) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏเรื่องราวในประวัติศาสตร์เรื่องใดบ้าง

แนวคำตอบ: การทำสงครามเมื่อครั้งอดีต, ความเชื่อ ประเพณี และพิธีกรรม

3) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏวิถีชีวิตด้านใดบ้าง

แนวคำตอบ: ด้านการเลือกคู่ครอง คือ โอรสและธิดาจะไม่มีสิทธิ์เลือกคู่ครองด้วยตนเองต้องปฏิบัติตามความพอใจที่ผู้ใหญ่เห็นสมควร, ด้านการแบ่งชั้นวรรณะ เช่น การทิวังศ์เทวา ไม่ยอมไปร่วมวงศ์กับวงศ์ตระกูลอื่นนอกจากวงศ์เทวาทัวด้วยกัน ทำให้เกิดการแต่งงานระหว่างพี่น้องสายเลือดเดียวกัน, ด้านความเชื่อทางไสยศาสตร์ เช่น การแก้บน การใช้เครื่องรางของขลัง และการดูฤกษ์ยาม

1.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านสิ่งที่บันทึกคำตอบให้เพื่อนฟังและนักเรียนในชั้นเรียนกลุ่มอื่น ๆ ร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่อย่างไรกับคำตอบของเพื่อน

2. ขั้นการเรียนรู้โดยตรง (Active Learning)

2.1 ครูแนะนำแนวทางการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และแหล่งสืบค้นอื่น ๆ ให้นักเรียนทราบหรือสแกนคิวอาร์โค้ดในการเข้าถึงข้อมูลเรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี

2.2 นักเรียนแต่ละกลุ่ม (กลุ่มเดิม) แบ่งภาระงานและหน้าที่ความรับผิดชอบในการสืบค้นข้อมูลจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ในประเด็นต่อไปนี้

1) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง มีลักษณะเด่นอย่างไร

2) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏเรื่องราวในประวัติศาสตร์ เรื่องใดบ้าง

3) วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง ปรากฏวิถีชีวิตด้านใดบ้าง

2.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มอภิปรายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ ที่ได้ร่วมกันศึกษามา

คาบเรียนที่ 2

3. ขั้นสรุปองค์ความรู้ (Conclusion)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันระดมความคิดเพื่อสรุปข้อมูลที่ได้จากการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เพื่อจัดทำแผนที่ความคิดและสรุปอธิบายความรู้ในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มเติม

4. ขั้นรายงานและนำเสนอ (Reporting)

4.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานแผนที่ความคิดที่ได้ร่วมกันจัดทำ กลุ่มละ 3 นาที และครูเปิดโอกาสให้นักเรียนกลุ่มอื่น ๆ ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับประเด็นที่สนใจในผลงานของเพื่อน

4.2 นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานเรียบร้อยแล้วนำผลงานติดเรียงกันที่ป้ายนิเทศภายในห้องเรียน

4.3 นักเรียนแต่ละกลุ่มรับสติ๊กเกอร์หัวใจจากครู กลุ่มละ 3 ดวง และร่วมกันประเมินผลงานของเพื่อน โดยนำสติ๊กเกอร์หัวใจไปติดให้เพื่อนกลุ่มอื่น ๆ (ไม่ติดสติ๊กเกอร์หัวใจลงในผลงานกลุ่มของตนเอง) กลุ่มใดได้รับสติ๊กเกอร์หัวใจสูงสุดถือเป็นกลุ่มขวัญใจของห้อง

5. ขั้นการเผยแพร่ความรู้ (Obtain)

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกแบบสื่อ Infographic เผยแพร่ความรู้ เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีจากวรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง ผ่านแอปพลิเคชันเพชบุ๊ก

9. สื่อ/แหล่งเรียนรู้

- 1) วิดีทัศน์ เรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/CNgFh>
- 2) หนังสือเรียนวรรณคดีและวรรณกรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์
- 3) ห้องสมุดดิจิทัลลัทธิญาณ เข้าถึงได้จาก: <https://shorturl.asia/f4LMW>
- 4) แหล่งสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ

10. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้

รายการประเมิน	วิธีการประเมิน	เครื่องมือการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน
1. แผนที่ความคิด	ประเมินแผนที่ความคิด	แบบประเมินแผนที่ความคิด	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป
2. สื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	ประเมินสื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	แบบประเมินสื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป
3. พฤติกรรมนักเรียน	สังเกตพฤติกรรมนักเรียน	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน	ผ่านเกณฑ์คุณภาพระดับดีขึ้นไป

11. บันทึกผลหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ผลการจัดการเรียนรู้

.....

.....

.....

.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค

.....

.....

ข้อเสนอแนะ/แนวทางแก้ไข

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้สอน

(นายสุเมธ เขียวโสภา)

แบบประเมินแผนที่ความคิด

คำชี้แจง ครูประเมินผลงานของนักเรียนและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับคุณภาพ
ผลงานของนักเรียน

ลำดับ	เลขที่	รายการประเมิน									รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ
		ความคิดรวบยอดหลัก			ขยายความคิดย่อย			การออกแบบ				
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	9	
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												

ลงชื่อ

(นายสุเมธ เขียวโสภา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8-9	ดีมาก
6-7	ดี
4-5	พอใช้
3	ปรับปรุง

หมายเหตุ นักเรียนต้องได้คะแนนในระดับคุณภาพดีขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินแผนที่ความคิด

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. ความคิดรวบยอดหลัก	เขียนแผนที่ความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักได้ถูกต้องและตรงประเด็นทุกประเด็น	เขียนแผนที่ความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักไม่ถูกต้อง 1-2 ประเด็น	เขียนแผนที่ความคิดที่แสดงความคิดรวบยอดหลักไม่ถูกต้อง 3 ประเด็นขึ้นไป
2. ขยายความคิดย่อย	ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้องครบทุกประเด็นเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรองและความคิดย่อยได้ชัดเจนทุกประเด็น	ขยายความคิดย่อยได้ถูกต้อง เชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลัก ความคิดรอง และความคิดย่อยไม่ชัดเจน 1-2 ประเด็น	ขยายความคิดย่อยไม่ถูกต้อง ไม่สามารถเชื่อมโยงความคิดรวบยอดหลักความคิดรองและความคิดย่อยได้ 3 ประเด็นขึ้นไป
3. การออกแบบ	ออกแบบได้ถูกต้องสวยงามและประณีต	ออกแบบได้ถูกต้องแต่ผลงานไม่สวยงาม	ออกแบบไม่ถูกต้องและผลงานไม่สวยงาม

แบบประเมินสื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี

คำชี้แจง ครูประเมินผลงานของนักเรียนและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคะแนนที่ตรงกับคุณภาพ
ผลงานของนักเรียน

ลำดับ	เลขที่	รายการประเมิน												รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ
		เนื้อหา			ภาษา			การออกแบบ			การเผยแพร่ข้อมูล				
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	12	
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

ลงชื่อ

(นายสุเมธ เขียวโสภา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-12	ดีมาก
8-9	ดี
6-7	พอใช้
4-5	ปรับปรุง

หมายเหตุ นักเรียนต้องได้คะแนนในระดับคุณภาพดีขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินสื่อ Infographic เรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. เนื้อหา	เนื้อหามีความถูกต้องและชัดเจนทุกประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้องหรือไม่ชัดเจน 1-2 ประเด็น	เนื้อหาไม่ถูกต้องและไม่ชัดเจน 3 ประเด็นขึ้นไป
2. ภาษา	เรียบเรียงภาษาได้ถูกต้องและสื่อความได้ชัดเจนทุกแห่ง	เรียบเรียงภาษาไม่ถูกต้องหรือสื่อความไม่ชัดเจน 1-2 แห่ง	เรียบเรียงภาษาไม่ถูกต้องและสื่อความไม่ชัดเจน 3 แห่งขึ้นไป
3. การออกแบบ	รูปแบบสื่อ Infographic มีความสวยงามและจัดองค์ประกอบได้เหมาะสม	รูปแบบสื่อ Infographic มีความสวยงามแต่ยังจัดองค์ประกอบไม่เหมาะสม	รูปแบบสื่อ Infographic ไม่สวยงามและจัดองค์ประกอบไม่เหมาะสม
4. การเผยแพร่ข้อมูล	เผยแพร่สื่อ Infographic ผ่านสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กได้ถูกต้องและตั้งค่าแบบสาธารณะ	เผยแพร่สื่อ Infographic ผ่านสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กได้ถูกต้องแต่ตั้งค่าแบบเฉพาะเพื่อน	เผยแพร่สื่อ Infographic ผ่านสังคมออนไลน์ เฟซบุ๊กไม่ถูกต้องและตั้งค่าแบบเฉพาะฉัน

แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

คำชี้แจง ครูประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในการทำงานกลุ่มและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรมของนักเรียน

ลำดับ	เลขที่	รายการประเมิน												รวมคะแนน	ระดับคุณภาพ
		คณะทำงาน			ความรับผิดชอบ			ขั้นตอนการทำงาน			ความร่วมมือในการทำงาน				
		3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	12	
1															
2															
3															
4															
5															
6															
7															
8															
9															
10															

ลงชื่อ

(นายสุเมธ เขียวโสภา)

ผู้ประเมิน

เกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10-12	ดีมาก
8-9	ดี
6-7	พอใช้
4-5	ปรับปรุง

หมายเหตุ นักเรียนต้องได้คะแนนในระดับคุณภาพดีขึ้นไปจึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินพฤติกรรมนักเรียน

รายการประเมิน	เกณฑ์การให้คะแนน		
	3	2	1
1. คณะทำงาน	มีประธาน รองประธาน เลขานุการ และสมาชิก	ขาดองค์ประกอบ 1 อย่าง	ขาดองค์ประกอบ 2 อย่างขึ้นไป
2. ความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมายทุกชิ้นและ เสร็จตามกำหนด	รับผิดชอบงานที่ได้รับ มอบหมาย ทุกชิ้นแต่งานเสร็จช้า กว่ากำหนด 5 นาที	รับผิดชอบงานที่ ได้รับมอบหมาย ทุกชิ้นแต่งาน เสร็จช้ากว่ากำหนด มากกว่า 5 นาที
3. ขั้นตอนการทำงาน	มีการกำหนดขั้นตอน การทำงานชัดเจน ดังนี้ 1. มีการวางแผน 2. จัดหาแหล่งข้อมูล 3. ปฏิบัติงานตามแผน และพัฒนางาน	กำหนดขั้นตอน ในการทำงาน ไม่ชัดเจนหรือขาด ขั้นตอน 1 ขั้นตอน	กำหนดขั้นตอน ในการทำงาน ไม่ชัดเจนหรือขาด ขั้นตอน 2 ขั้นตอน
4. ความร่วมมือในการ ทำงาน	มีส่วนช่วยทำงานกลุ่ม อย่างดีทุกครั้ง	มีส่วนช่วยทำงานกลุ่ม ตามหน้าที่ ทุกครั้ง	มีส่วนช่วยทำงาน กลุ่มตามหน้าที่แต่ไม่ ช่วย 1 ครั้ง

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

คำชี้แจง

1. แบบทดสอบฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ก่อนจัดการเรียนรู้และหลังจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model
2. แบบทดสอบฉบับนี้เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยให้นักเรียนตอบคำถามให้ครบทุกข้อและเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวแล้วทำเครื่องหมายกากบาทลงบนกระดาษคำตอบที่กำหนดให้ ดังตัวอย่าง

ข้อ	ก	ข	ค	ง
0	X			

3. หากนักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบให้ลบคำตอบเดิมให้สะอาดแล้วทำเครื่องหมายกากบาทในช่องตัวเลือกที่ตรงกับคำตอบใหม่
4. เมื่อนักเรียนทำแบบทดสอบเสร็จเรียบร้อยแล้วตรวจทานคำตอบและส่งกระดาษคำตอบให้ผู้คุมสอบ
5. นักเรียนต้องปฏิบัติตามคำชี้แจงและมีมารยาทในการทำแบบทดสอบอย่างเคร่งครัด

1. “เมื่อเราบัญชาการกำหนดทัพ แล้วจะกลับดอยู่อย่างไรได้
 อายแก่ไพร่ฟ้าเสนาใน จะว่ากลัวฤทธิไกรไพริน”
 คำประพันธ์ข้างต้นแสดงให้เห็นว่าท้าวกะหมิงกุหนิงมีลักษณะตรงกับข้อใด
 ก. มีความมั่นใจในตนเอง ข. มีความอดทนต่อหน้าที่
 ค. รักเกียรติยศและศักดิ์ศรี ง. รักและเป็นห่วงพระราชโอรส

2. “เมื่อนั้น พระสุริยวงศ์พงศ์อัสสัมธเดหา
 เห็นไพร่ลูกไล่อนุชา พระขัณฑ์ถันออกก้นทาง
 กลับกลอกทรวงทรวงพุ่งสกัด ระตูรับผืนผัดไม่ขัดขวาง
 พระชกอาชาไนยไ้วาง สะบัดอย่างเชื่อนชายย้ายทำนอง”
 คำประพันธ์ข้างต้นแสดงบุคลิกภาพของอิเหนาตรงกับข้อใด
 ก. กตัญญู ข. ซื่อสัตย์
 ค. รักศักดิ์ศรี ง. รักญาติพี่น้อง

3. คำประพันธ์ในข้อใดแสดงให้เห็นว่านางจินตะหราเป็นคนที่มีความเฉลียวฉลาด
 ก. เมื่อนั้น จินตะหราวาตีมีศักดิ์
 ฟังตรัสชัดแค้นถ้อยหนัก สะบัดพักตร์ผินหลังไม่บังคม
 ข. เมื่อนั้น จินตะหราวาตีโฉมเฉลา
 ได้เห็นสารทราบความตามสำเนา ค่อยบรรเทาเบาทุกข์แคลงใจ
 ค. เมื่อนั้น พระทรงโฉมประโลมจิตพิสมัย
 รับขวัญกลยาแล้วว่าไป ที่จะลืมลึ่มใจโยมิ
 ง. ถึงไปก็ไม่อยู่นาน เยววมาลัยอย่าไศกเศร้ายามอง
 พระจุมพิตชิดเชยปรางทอง กรประคองนฤมลขึ้นบนเพลา

4. “การที่ท้าวดาหะโกรธอิเหนา เนื่องจากอิเหนาปฏิเสธการอภิเษกกับนางบุษบาและแม้จะทราบว่า
 จรกรูปร่างต่ำศักดิ์ แต่เมื่อพลั้งปากว่าใครมาขอก็จะยกให้ จึงจำใจยกนางบุษบาให้จรกาและ
 กำหนดการอภิเษกภายในสามเดือน”
 ข้อใดไม่สามารถอนุมานได้จากข้อความข้างต้น
 ก. ท้าวดาหะเป็นผู้ที่ยึดถือสัจจะวาจา
 ข. ท้าวดาหะตัดสินใจโดยไม่คิดให้รอบคอบ
 ค. ท้าวดาหะตัดสินใจโดยใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล
 ง. ท้าวดาหะวางแผนให้อิเหนามาชิงนางบุษบาจากจรกา

5. “อันอะหนะบุษบาบังอร ครั้งก่อนจรกาตุนาหงัน
ได้ปลดปลงลงใจให้ปัน นัดกันจะแต่งการวิวาห์
ซึ่งจะรับของสู่ระตูนี้ เห็นผิดประเพณีหนักหนา
ฝูงคนทั้งแผ่นดินจะนิินทา สิ่งของที่เอามาจคงคืนไป”
คำประพันธ์ข้างต้น ถ้านักเรียนเป็นท้าวกะหมิงกฤษจะโกรธท้าวดาหาหรือไม่ที่กระทำเช่นนี้
เพราะเหตุใด

- ก. โกรธ เพราะทำให้เสียเกียรติและศักดิ์ศรี
ข. โกรธ เพราะทำให้เกิดความอับอายแก่บ้านเมือง
ค. ไม่โกรธ เพราะให้เกียรติจรกาที่มาสู่ขอบุษบา ก่อนฝ่ายของตน
ง. ไม่โกรธ เพราะเข้าใจความรู้สึกของท้าวดาหาที่กำลังเสียใจกับเหตุการณ์ที่อิเหนาไม่ยอมมา
อภิเษกกับบุษบา

6. “ซึ่งท่านขุนแค้นเคืองนัก ก็ประจักษ์แจ้งใจไม่กังขา
ไม่ถือโทษโกรธตอบพระผ่านฟ้า จะตั้งหน้าหักหาญพาลภัย
เสร็จศึกจะเข้าไปอัญชลี จะด่าตีก็ตามอัชฌาสัย
เมื่อได้เกินแล้วก็จันใจ ตามแต่ภูวนายจะปราณี”
คำประพันธ์ข้างต้น นักเรียนคิดว่า การทำของอิเหนาถูกต้องหรือไม่ เพราะเหตุใด
ก. ถูกต้อง เพราะอิเหนาไม่ยอมเข้าพิธีอภิเษกกับบุษบา จึงต้องทำความดีเพื่อชดเชยความผิด
ข. ถูกต้อง เพราะการสำนึกผิดในสิ่งที่กระทำ และการเข้าพบผู้ใหญ่เพื่อขอโทษ ย่อมทำให้
สถานการณ์ต่าง ๆ ดีขึ้น
ค. ไม่ถูกต้อง เพราะอิเหนาไม่ได้รักกับบุษบา จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องเข้าร่วมพิธีอภิเษก
ง. ไม่ถูกต้อง เพราะหากอิเหนาเข้าพบท้าวดาหาอาจทำให้ท้าวดาหาารู้สึกโกรธอิเหนา
มากกว่าเดิม

7. คำประพันธ์ในข้อใดปรากฏความเชื่อทางไสยศาสตร์

- ก. ประโรหิตพินไม้ข่มนาม ทำตามตำราพิชัยยุทธ์
ข. เจ้าจรงกพลชั้นรึไปบรรจบ สมทบทัพอิเหนาให้จงได้
ค. ขวนกันยกรีบเร็วไป อย่าให้ปัจจามิตรติดพารา
ง. ครั้นตะหมิงเสนาทูลลาไป พระตริโกไตรในคดีด้วยปรีชา

8. คำประพันธ์ในข้อใดไม่ปรากฏความเชื่อในสังคมไทย

ก. ชีพอกก็เบิกโชนทวาร	โอมอ่านอาคมคาถา
ข. ประโรหิตพินไม้ข่มนาม	ทำตามตำราพิชัยยุทธ์
ค. ครันฤกษดีแจ่มดวงสุริยัน	ทรงธรรมชวนกะหรีดตะปาดิ
ง. นิ่งฟังประสันตายุช้านาน	ค่อยคลายร้อยรำคาญวิญญาน

9. “อันนารีที่ยังสาวพวงชาวบ้าน ถีบกระดานถือตะกร้าเที่ยวหาหอย

ดูแคล่คล่องล่องแล่นแฉลบลอย	เอาขาห้อยเป็นหางไว้กลางเลน
อันพวงเขาขาวประมวงไม่หย่งหยิบ	ล้วนตีนถีบปากกัดขัดเขมร
จะได้กินข้าวเข้าก็ราวเพล	ดูจัดเจนโลดโผนในโคลนตม”
- คำประพันธ์ข้างต้นไม่ปรากฏภาพสะท้อนทางสังคมด้านใด
ก. ลักษณะนิสัยของชาวประมง	ข. การละเล่นของสาวชาวประมง
ค. การแต่งกายของชายชาวประมง	ง. การประกอบอาชีพของชาวประมง

10. ข้อใดไม่ได้สะท้อนลักษณะทางวัฒนธรรม

ก. น้ำเงินคือเงินยวง	ขาวพรายช่วงสี่สำออง
ไม่เทียบเปรียบโฉมนาง	งามเรื่องเรือเนื้อสองสี
ข. หางไกว้วยแหวกว้าย	หางไก่อลัยไม่มีหงอน
คืออนงค์องค์เฮอร์	ผมประบ่าอำเอี่ยมไร
ค. งามทรงวงศ์วงศ์	งามมารยาทนาครกราย
งามพริ้มยิ้มแย้มพราย	งามคำหวานลานใจถวิล
ง. โนรีสีปานชาด	เหมือนช่างฉลาดวาดแต้มลาย
ไม่เท่าเจ้าโฉมฉาย	หม่อมตาดพรายกรายกรมา

11. คำประพันธ์ต่อไปนี้กล่าวถึงศิลปะของไทยในด้านใดเด่นชัดที่สุด

“แสงโสมแสงแก้วส่อง	สุริยฉาย
อร่ามรัตนคุณทลพราย	พรางฟ้า
อุณทิสวิจิตรราย	ปัทมราช แลฤ
เจ็ดอรุณเรียบหน้า	ผกเกล้าเกลื่อนหงอน”
ก. การก่อสร้าง	ข. การแต่งกาย
ค. การวาดภาพ	ง. การแกะสลัก

12. ข้อใดแสดงความเชื่อที่ต่างจากข้ออื่น

- ก. วันเมื่อมเหสีจะมีเหตุ ให้กระตุนย่นเนตรทั้งซ้ายขวา
 ข. อังคารเช้าเสาร์ทับแทบยับเยิน ให้เฝ้าอุปราภพลัดพระภัสดา
 ค. อากาศลั่นครื้นครื้นเหมือนปิ่นก้อง กากีร้องวาวทอ้งฟ้าเหลือง
 ง. หรือมอดม้วยด้วยคลื่นไม่คืนเป็น จึงเขม่นมิได้ขาดประหลาดกลาง

13. ข้อใดแสดงเดชานุภาพของพระมหากษัตริย์เด่นชัดที่สุด

- ก. ประโคมดุริยดนตรีเตรึงขลุ่ยทั้งปวงก็ก้องทั้งห้องพระโรงชัย
 ข. เสียงสังข์แตกแซ่พทม์หามโหระทึกก็ก้องกลองชนะสนั่นเนียรนาท
 ค. พระคชินทเรศเสวตศากก็เปล่งเสียงก้องโกญจศัพท์ประกาศกาฬคำรณฤโฆษ
 ง. สำเนียงจตุรงค์คณามารคชบทธจพลก็อึงเอิกเพียงจะพกแผ่นพสุธาตลัมปนาท

14. ข้อใดปรากฏความเชื่อต่างจากข้ออื่น

- ก. ครั้นเสร็จสั่งมหาเสนา จึ่งถามขุนโหรทั้งสี่
 เราจะยกพลไกรไปต่อตี พຼ່ງนี้ดีร้ายประการใด
 ข. เทียบดูดวงชะตาพระทรงยศ กับโอรสถึงฆาตชันษา
 ทั้งชั้นโชคโยคยามยาตรา พระเคราะห์ขัดฤกษ์พาสารพัน
 ค. ว่าพลางทางสั่งหลวงพล เร่งแบ่งคนผ่อนครว้เสียจงได้
 บ้านเมืองรายเรียงที่ห่างไกล ออกไปบอกกันให้ทันที
 ง. ขอพระองค์จงกำหนดงดยาตรา ฟังคำโหรหาฤกษ์ใหม่
 อันการยุทธ์ยิ่งชิงชัย หนักหน่วงน้ำพระทัยดูให้ดี

15. “นางนวลจับนางนวลนอน เหมือนพื้แนบนวลสมรจินตะหรา

- จากพรากจับจากจ่านรรจา เหมือนจากนางสการะวาดี
 แหกเต้าจับเต้าร้างร้อง เหมือนร้างห้องมาหยารัศมี
 นกแก้วจับแก้วพาที เหมือนแก้วพื้ทั้งสามสิ่งความมา”

คำประพันธ์ข้างต้นกล่าวสอดคล้องกับเรื่องใด

- ก. ใช้อุปมาและอุปลักษณ์ ข. เป็นการแต่งทำนองนิราศ
 ค. เป็นบทพรรณนาที่แสดงนาฏการ ง. ใช้ลีลาการแต่งประเภทนารีปราโมทย์

16. คำประพันธ์ในข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

ก. กรงกษัตริย์ขอขึ้นกันับร้อย	เราเป็นเมืองน้อยกระจิริด
ดั่งหิ้งห้อยจะแข่งแสงอาทิตย์	เห็นผีระบอบบุราณมา
ข. แล้วว่าอนิจจาความรัก	พึงประจักษ์ดั่งสายน้ำไหล
ตั้งแต่จะเชี่ยวชาญเป็นเกลียวไป	ที่ไหนเลยจะไหลคืนมา
ค. เมื่อนั้น	สังคามระดาเรื่องศรี
พึงวิหยาสะกำพาที	ดั่งตรีเพชรบาดในอุรา
ง. ผิดก็ทำสงครามดูตามที	เคราะห์ดีก็จะได้ดั่งไผ่ผืน
พีดังพฤษภานาวัน	จะอาศัยเพราะลูกเหมือนกล่าวมา

17. “นางนวลจับนางนวลนอน
จากพรากจับจากจันทรรจา
คำประพันธ์ข้างต้นมีการใช้วรรณศิลป์เด่นในด้านใด
ก. การเล่นคำ	ข. การใช้คำหนักเบา
ค. การใช้ความเปรียบ	ง. การเลียนเสียงธรรมชาติ

18. คำประพันธ์ในข้อใดไม่ปรากฏภาพพจน์

ก. เหมือนนกฟื่องดวงจันทร์ให้พันดู	คนมาสู่ช่องพักมันรักษา
ข. นี่จันใจไม่มีเท่าชี้เล็บ	ชี้เกียดเก็บเลยทางมากกลางหน
ค. ถึงห้วยโป่งเห็นธารละหานใส	คงคาไหลลว่วคล้ายคล้ายเห็น
ง. เสียงสินธุ์ดั้นลั่นพิลึก	สะท้อนสะทีกโถมฟาดฉาดฉาดฉาน

19. คำประพันธ์ในข้อใดใช้ภาพพจน์ต่างจากข้ออื่น

ก. ดอกไม้แย้มกลีบยิ้มริมบึงข้างตรึงจิต	ลมจุมพิตเท่าไรก็ไม่หมอง
ข. เห็นกรวดทรายชายทะเลชโลธร	ละเอียดออดังละอองสำลิตี
ค. อันพริกไทยใบผักชีเหมือนสีกา	ต้องรอยหน้าเสียดักหน้อยอ่อยใจ
ง. เป็นฟองฟุ้งรุ่งเรืองอยู่รางราง	กระเด็นพร่างพรายพราวพราวกับพลอย

20. ข้อใดไม่ใช่จุดเด่นของคำประพันธ์ต่อไปนี้

“อันว่าโกสุมสโรชกีโรยรายร่วงรสรณวลผกาเกสร หมู่แมลงมาศภมรก็มัวเมาเอาชาติละออง
อันละเอียด เสียดแทรกไซรัสร้อยเสาวคนธ์ขจร หึ่งหึ่งบินวะวู้อ่อนร่อนร้องอยู่โดยรอบของจตุรสระศรี”

ก. การสรรคำ	ข. เสียงไพเราะ
ค. เนื้อความลึกซึ้ง	ง. บรรยายภาพได้ชัดเจน

21. “พิราบบินกลับมาหลังคาโบสถ์ พายุโหมยังกระหึ่มกระเหี้ยนหือ
เมื่อแก้วตกลงแตกก็แหลกรื้อ แต่แก้วคือแก้วพรางอยู่กลางใจ”

คำประพันธ์ข้างต้นไม่ปรากฏภาพพจน์ใด

ก. อติพจน์	ข. อุปลักษณ์
ค. สัญลักษณ์	ง. บุคลาธิษฐาน

22. “ปะโชนปะโชนปะโชนโชน บุษสีโอนสะเอวไหว
อนงค์นำเคลื่อนเขยื้อนไป สะบัดสไบวิไลตา”

คำประพันธ์ข้างต้นแสดงกลวิธีการประพันธ์ตามข้อใดเด่นที่สุด

ก. การเล่นคำ	ข. การใช้เสียงสัมผัส
ค. การเลียนเสียงธรรมชาติ	ง. การใช้สัมผัสนอกและสัมผัสใน

23. “จำจะไปต้านต่อฤทธิ์ ถึงม้วยมิมีให้ใครดูหมิ่น
เกียรติยศจะไว้ในธรณินทร์ จนสุดสิ้นดินแดนแผ่นฟ้า”

คำประพันธ์ข้างต้น บุคคลในข้อใดนำข้อคิดจากรรณคดีเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง
ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้เหมาะสมที่สุด

ก. ปาล์มเดินทางรอบประเทศเพื่อช่วยเหลือประชาชนที่ยากไร้
ข. ป้องอาสาหาเจ้านายไปรบเพราะต้องการโล่ทองประกาศเกียรติยศ
ค. ป้องอาสาขอเป็นตัวแทนเพื่อน ๆ ในการรับประกาศนียบัตร “คนดีศรีสังคม”
ง. เป้อกรบเพื่อเกียรติยศของแผ่นดิน ถึงแม้จะต้องเสียชีวิตแต่เบื่ก็จะสู้ไม่ถอย

24. คำประพันธ์ในข้อใดปรากฏข้อคิดด้านการเป็นผู้รู้ สำนักคิดที่นักเรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้เหมาะสมที่สุด

- ก. คิดพลางทางสั่งเสนาใน เร่งให้เกณฑ์คนขึ้นหน้าที่
รักษามั่นไว้ในบุรี จะดูที่ข้าศึกซึ่งยกมา
- ข. แม้นจะเคืองขัดตรอน ทั้งสามพระนครหาช่วยไม่
แต่ผู้เดียวจะเคียวสงครามไป จะยากเย็นเป็นกระไรก็ตามที่
- ค. ให้ข้าทูลองค์พระทรงฤทธิ์ ด้วยโทษผิดติดพันอยู่หนักหนา
จะขอทำการสนองพระบาท เสร็จแล้วจึงจะมาอัญชลี
- ง. อยู่จงดีเถิดพี่จะลานั้น อย่าหม่นหมองเศร้าสร้อยละห้อยหา
เสร็จศึกวันใดจะโคลคลา กลับมาสู่สมภิมย์รัก

25. “ข้าทูลความตามสั่งนอกสารา ว่ามิให้พระธิดาดวงสมร
จงเร่งตกแต่งพระนคร รับทัพภูธรจะยกมา
จะชิงนางโฉมยงให้จงได้ ใครมีชัยก็จะสมปรารถนา
ท้าวตรัสว่าตามแต่วิญญาน พระราชาจงทราบบาทมูล”

คำประพันธ์ข้างต้น บุคคลในข้อใดสามารถนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้เหมาะสมที่สุด

- ก. ก้อยไม่พูดเรื่องต่าง ๆ เกินความเป็นจริงเพราะจะทำให้ไม่มีภัยมาสู่ตนและคนรอบข้าง
- ข. กูกชอบพูดจาแกล้งเพื่อนเรื่องหน้าตาเพราะจะสร้างความสนิทสนมกับเพื่อนได้มากขึ้น
- ค. กานต์เป็นคนรักเพื่อนพ้องมากจึงมักชอบอาสาออกหน้าช่วยเพื่อนแก้ปัญหาทุกครั้งที่
- ง. กอล์ฟชอบพูดเรื่องราวต่าง ๆ เกินความเป็นจริงเพราะจะทำให้ผู้ฟังรู้สึกเพลิดเพลินไปกับสิ่งที่ได้ฟัง

26. “อันลือข่าวบุษบาวางามนัก จะดีกว่าน้องรักนั้นหาไม่
นี่จำเป็นจึงจำจากไป เพราะกลัวภัยพระราชบิดา”

คำประพันธ์ข้างต้นบุคคลในข้อใดนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้เหมาะสมที่สุด

- ก. ข้าวหอมเป็นลูกรักของพ่อจึงมักกระทำสิ่งใดก็ได้โดยที่ไม่มีความผิด
- ข. ข้าวโอ๊ตเป็นลูกที่มีความเคารพยำเกรงพ่อและแม่เป็นอย่างมากจึงมักไม่กระทำสิ่งที่ไม่ดี
- ค. ข้าวตูเป็นคนสนุกสนานและชอบท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่าง ๆ เพื่อให้ตนเองมีความสุข
- ง. ข้าวตังเป็นคนที่คิดมากและไม่กล้าตัดสินใจจึงมักถามความคิดเห็นจากพ่อและแม่ทุกครั้งก่อนกระทำการต่าง ๆ

27. “แม่นวิหยาสะก้ามอดม้วย พี่ก็คงตายด้วยโอรสา”
 ข้อใดให้ข้อคิดสอดคล้องกับคำประพันธ์ข้างต้น
 ก. ไหนไหนจะตายวายชีวา ถึงเร็วถึงช้าก็เหมือนกัน
 ข. ถ้าเสียทีเพลิงพล้ำสีข้าวร้าย จะอภัยศอดายแก่จรรกา
 ค. พี่ดังพฤษาพนาวัน จะอาลัยเพราะลูกดังกล่าวมา
 ง. มิเราก้เจ้าจะตายลง อย่างหมายจิตคิดทะนงในการศึก
28. “คิดพลางทางสั่งเสนาใน เร่งให้เกณฑ์คนขึ้นหน้าที่
 รักษามั่นไว้ในบุรี จะดูที่ข้าศึกซึ่งยกมา
 อนึ่งจะคอยท่าม้าใช้ ที่ให้ไปแจ้งเหตุพระเชษฐา
 กับสองศรีราชอนุชา ยังจะมาช่วยหรือประการใด”
 คำประพันธ์ข้างต้นปรากฏข้อคิดในด้านใดเด่นชัดที่สุด
 ก. เป็นผู้มีขัตติยมานะ ข. เป็นผู้มีความเสียสละ
 ค. เป็นผู้มีความรอบคอบในการศึก ง. เป็นคนรักเกียรติของวงศ์ตระกูล
29. “ซึ่งท่านมาวอนง้อขอโทษ เราจะถือโกรธนั้นหาไม่
 อันเชษฐานัดดาซึ่งบรรลีย์ เพราะใจโง่หังกำลังพาล
 ท่านจงรับศพทั้งสองนั้น พากันกลับไปยังถิ่นฐาน
 บุษาเพลิงปลงส่งสการ ให้พร้อมพวงศ่วงศวานในธานี”
 คำประพันธ์ข้างต้นมุ่งให้ข้อคิดในการดำเนินชีวิตในด้านใดเด่นชัดที่สุด
 ก. การรู้จักให้อภัย ข. การรักษาคำสัตย์
 ค. ความรักในศักดิ์ศรี ง. ความกล้าหาญและไม่หวาดหวั่นต่อศัตรู
30. คำประพันธ์ในข้อใดปรากฏข้อคิดต่างจากข้ออื่น
 ก. ครั้นนี้ควรหรือมาพินาศ เบาทจิตคิดประมาทไม่พอที่
 เพราะรักบุตรสุดสวาทแสนทวี จะตัดทานภูมิไม่เชื่อฟัง
 ข. แม่นวิหยาสะก้ามอดม้วย พี่ก็คงตายด้วยโอรสา
 ไหนไหนในจะตายวายชีวา ถึงเร็วถึงช้าก็เหมือนกัน
 ค. ผิดก็ทำสงครามดูตามที เคราะห์ดีก็จะได้ดังไผ่ฝัน
 พี่ดังพฤษาพนาวัน จะอาลัยเพราะลูกเหมือนกล่าวมา
 ง. ยืนม้าวอยู่ตรงวิหยาสะก้า แสร้งทำเป็นที่ย่ำเหยียบ
 แล้วว่าใครไม่คิดแก่ชีวัน จะชิงตุนาหงันพระธิดา

แบบสอบถามความพึงพอใจเพื่อการวิจัย
เรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ต้องการสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model โดยให้นักเรียนอ่านข้อความรายการประเมินอย่างละเอียดและพิจารณาให้รอบคอบแล้วจึงตัดสินใจทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างให้ตรงกับระดับความพึงพอใจที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด
2. แบบสอบถามฉบับนี้ไม่มีผลต่อคะแนนในการเรียนของนักเรียน ขอให้นักเรียนตอบให้ตรงตามความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด เพื่อให้ผู้วิจัยนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ วรรณคดีไทยให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. วิธีตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ให้นักเรียนอ่านข้อความรายการประเมินในตารางด้านล่างแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความพึงพอใจที่ตรงกับความรู้สึกของนักเรียนมากที่สุด ซึ่งแบ่งระดับความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้
 - ระดับ 5 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
 - ระดับ 4 หมายถึง พึงพอใจมาก
 - ระดับ 3 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
 - ระดับ 2 หมายถึง พึงพอใจน้อย
 - ระดับ 1 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ตัวอย่าง

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
0	นักเรียนมีความตื่นตัวในการเรียนรู้	✓				

แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวรรณคดีไทยของนักเรียน

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model

คำชี้แจง นักเรียนอ่านข้อความตามรายการประเมินแต่ละข้ออย่างละเอียดและทำเครื่องหมาย ✓
ลงในช่องตารางที่ตรงกับระดับความพึงพอใจที่เป็นจริงของนักเรียน

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
		5	4	3	2	1
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนต่อเนื่องและเป็นลำดับ					
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นและหลากหลาย					
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้					
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสการทำงานร่วมกัน					
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและแสดงความคิด					
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
6	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน					
7	ครูคอยช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม					
8	นักเรียนมีความสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้น					
9	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้					
10	บรรยากาศชั้นเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้					
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและวิเคราะห์จากการเรียนรู้					
12	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ					
13	นักเรียนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจในการเรียนวรรณคดีมากขึ้น					
14	นักเรียนสามารถพิจารณาและตัดสินคุณค่าของวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล					
15	นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					

ภาคผนวก ค
ผลการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ

รายการประเมิน		ผลการพิจารณาของ			IOC	การแปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
		1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี						
1. จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. สารสำคัญ						
2.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เนื้อหา						
3.1	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้						
6.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการประเมิน		ผลการพิจารณาของ			IOC	การแปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
		1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การวิเคราะห์และวิจารณ์ตัวละคร						
1. จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. สารสำคัญ						
2.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เนื้อหา						
3.1	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้						
6.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการประเมิน		ผลการพิจารณาของ			IOC	การแปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
		1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 ซึ่งชาบวรรณศิลป์						
1. จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. สาระสำคัญ						
2.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เนื้อหา						
3.1	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้						
6.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 9 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

รายการประเมิน		ผลการพิจารณาของ			IOC	การแปลผล
		ผู้เชี่ยวชาญคนที่				
		1	2	3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ข้อคิดจากวรรณคดีสู่วิถีชีวิตจริง						
1. จุดประสงค์การเรียนรู้						
1.1	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
1.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2. สารสำคัญ						
2.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3. เนื้อหา						
3.1	สาระและมาตรฐานการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.2	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
4.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4.3	การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5. สื่อการเรียนรู้						
5.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6. การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้						
6.1	ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.2	เนื้อหา	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6.3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model
ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อ ที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	การแปลผล
	1	2	3		
1	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
6	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
11	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
16	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
17	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
18	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
19	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
20	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
21	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
22	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
23	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
24	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
25	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 10 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยตามรูปแบบ MACRO model
ของผู้เชี่ยวชาญ (ต่อ)

ข้อ ที่	ผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญคนที่			IOC	การแปลผล
	1	2	3		
26	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
27	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
28	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
29	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
30	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

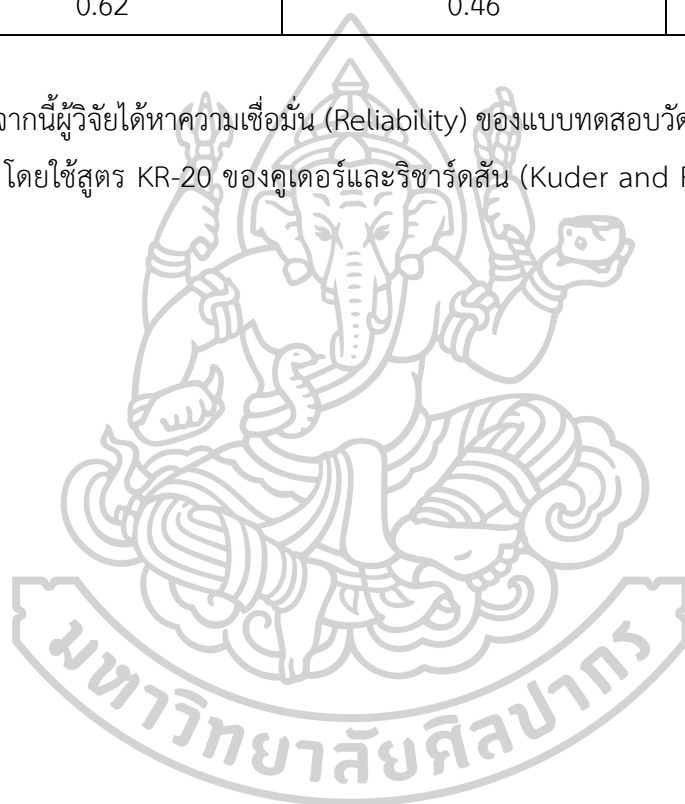
ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	คุณภาพข้อสอบ
1	0.50	0.38	ใช้ได้
2	0.46	0.31	ใช้ได้
3	0.54	0.31	ใช้ได้
4	0.54	0.46	ใช้ได้
5	0.54	0.46	ใช้ได้
6	0.58	0.38	ใช้ได้
7	0.58	0.38	ใช้ได้
8	0.46	0.31	ใช้ได้
9	0.58	0.23	ใช้ได้
10	0.58	0.23	ใช้ได้
11	0.62	0.31	ใช้ได้
12	0.58	0.38	ใช้ได้
13	0.46	0.31	ใช้ได้
14	0.50	0.38	ใช้ได้
15	0.62	0.31	ใช้ได้
16	0.46	0.31	ใช้ได้
17	0.62	0.31	ใช้ได้
18	0.69	0.46	ใช้ได้
19	0.65	0.38	ใช้ได้
20	0.65	0.38	ใช้ได้
21	0.58	0.38	ใช้ได้
22	0.65	0.38	ใช้ได้
23	0.54	0.31	ใช้ได้
24	0.65	0.54	ใช้ได้
25	0.65	0.38	ใช้ได้
26	0.54	0.31	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ผลการวิเคราะห์ค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย และหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) (ต่อ)

ข้อที่	ค่าความยากง่าย (p)	ค่าอำนาจจำแนก (r)	คุณภาพข้อสอบ
27	0.58	0.23	ใช้ได้
28	0.58	0.23	ใช้ได้
29	0.50	0.23	ใช้ได้
30	0.62	0.46	ใช้ได้

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทย โดยใช้สูตร KR-20 ของคูเดอร์และริชาร์ดสัน (Kuder and Richardson) ได้เท่ากับ 0.83

ตารางที่ 12 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

เลขที่	ก่อนการจัดการเรียนรู้	หลังการจัดการเรียนรู้
1	17	24
2	21	26
3	16	22
4	14	19
5	16	20
6	16	19
7	14	19
8	16	22
9	16	18
10	17	20
11	18	23
12	17	21
13	15	20
14	18	24
15	18	23
16	18	25
17	17	24
18	17	21
19	17	20
20	16	19
21	14	18
22	15	18
23	18	23
24	17	20
25	15	18
26	16	18
27	17	20

ตารางที่ 12 คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวรรณคดีไทยเรื่องอิเหนา ตอนศึกกะหมังกูหนิง
ด้วยการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบ MACRO model ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
(ต่อ)

เลขที่	ก่อนการจัดการเรียนรู้	หลังการจัดการเรียนรู้
28	17	21
29	16	21
30	17	22
31	14	18
32	17	23
33	15	18
34	18	24
35	19	25
36	17	21
เต็ม	30	30
รวม	(M) = 16.55	(M) = 21.03
	(S.D.) = 1.50	(S.D.) = 2.37

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้						
1	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนต่อเนื่องและเป็นลำดับ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
2	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้เพิ่มขึ้นและหลากหลาย	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
3	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนตั้งคำถามและค้นหาคำตอบในสิ่งที่ต้องการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
4	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสการทำงานร่วมกัน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
5	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิดและแสดงความคิด	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
ด้านบรรยากาศในการเรียนรู้						
6	ครูมีความเป็นกันเองกับนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
7	ครูคอยช่วยเหลือและแนะนำนักเรียนในการปฏิบัติกิจกรรม	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
8	นักเรียนมีความสนิทสนมกับเพื่อนมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
9	นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
10	บรรยากาศชั้นเรียนมีความสุขและสนุกสนานในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ตารางที่ 13 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ได้จากการประเมินความสอดคล้องและความเหมาะสม
ของแบบสอบถามความพึงพอใจ (ต่อ)

ข้อ ที่	รายการประเมิน	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	การแปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
ด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้						
11	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการคิดและวิเคราะห์จากการเรียนรู้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
12	นักเรียนได้ฝึกกระบวนการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
13	นักเรียนได้รับความรู้และเกิดความเข้าใจในการเรียนวรรณคดีมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
14	นักเรียนสามารถพิจารณาและตัดสินคุณค่าของวรรณคดีที่อ่านได้อย่างมีเหตุผล	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง
15	นักเรียนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะการคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	1.00	สอดคล้อง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นายสุเมธ เขียวโสภา

วุฒิการศึกษา

พ.ศ. 2559 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชาภาษาไทย (เกียรตินิยมอันดับ 1)
มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง
พ.ศ. 2567 สำเร็จการศึกษานิเทศศาสตรบัณฑิต
ภาควิชาหลักสูตรและการสอน
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

